

“Dag lieve Ketnetters”

Het taalgebruik op de Vlaamse
kinder- en jeugdzender Ketnet

Maïté Michiels

Taal- en Letterkunde

Masterproef
Nederlands

Promotor
Prof. dr. Reinhild Vandekerckhove

Assessor
Prof. dr. Tanja Mortelmans

Voorwoord

Met deze masterproef rond ik mijn opleiding Taal- en Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen af. Deze opleiding volgde ik aanvullend na mijn lerarenopleiding secundair onderwijs met als onderwijsvakken Frans en Nederlands. Mijn keuze voor deze studierichtingen werd sterk beïnvloed door de inspirerende taalleerkrachten van het Sint-Jozefsinstituut in Betekom. Hun enthousiaste lessen wakkerden mijn liefde voor taal aan en legden mee de basis voor mijn verdere academische parcours.

Taal- en Letterkunde voelde voor mij vanaf het begin als een bijzonder verrijkende richting. Ik ben dan ook erg dankbaar dat ik voor deze masterproef een onderwerp kon uitwerken dat nauw aansloot bij mijn persoonlijke interesses en dat mij gedurende het hele onderzoeksproces bleef boeien. Graag wil ik enkele mensen bedanken die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit onderzoek.

In de eerste plaats wil ik mijn promotor, prof. dr. Reinhild Vandekerckhove, bedanken voor haar aangename begeleiding tijdens het schrijfproces. Dankzij haar snelle en gerichte feedback kon ik mijn onderzoek met vertrouwen verder uitwerken. Ik waardeer het enorm dat ik de vrijheid kreeg om zelf een onderwerp te kiezen en dat zij mij daarin steeds enthousiast heeft ondersteund.

Daarnaast wil ik ook Geertje Slangen en Ella Michiels bedanken voor hun bereidwilligheid om deel te nemen aan de interviews. Hun waardevolle inzichten vormden een meerwaarde voor dit onderzoek.

Tot slot wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor hun voortdurende steun en aanmoediging. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar mijn mama en papa. Bedankt om mijn broers, zussen en mij zoveel kansen te geven en ons altijd alle steun en liefde te bieden die we nodig hebben. Jullie staan in kleine en grote momenten altijd voor ons klaar. Ik ben dankbaar voor alles wat jullie voor ons doen en voor de onvoorwaardelijke liefde waarmee jullie ons steunen.

Abstract

Deze masterproef onderzoekt het taalgebruik op de Vlaamse kinder- en jeugdzender Ketnet aan de hand van de programma's *Hallo Kroket*, *Karrewiet* en *#LikeMe*. Daarbij wordt onderzocht welke variatiepatronen zichtbaar zijn in het gebruik van standaardtaal en tussentaal, op basis van tussentaalmarkeerders die door Van Hoof (2013) werden onderscheiden als indicatoren van substandaardtaligheid. Daarnaast wordt ook de aanwezigheid van Engelse lexemen onderzocht. Het corpus bevat één aflevering van *Hallo Kroket*, vier afleveringen van *Karrewiet* en één aflevering van *#LikeMe*. De resultaten worden gerelateerd aan de taalnormen voor Ketnet, zoals die zijn vastgelegd in het Taalcharter van de VRT, waarin het gebruik van standaardtaal centraal staat. Voor *Karrewiet* gelden de strengste taalrichtlijnen, aangezien daar het Nieuwsnederlands als norm wordt gehanteerd.

De analyse toont aan dat het gebruik van standaardtaal en tussentaal varieert per programmagenre. *Karrewiet* vertoont een sterke conformiteit met de norm van het Nieuwsnederlands. *Hallo Kroket* en *#LikeMe* daarentegen bevatten een groter aandeel tussentaalkenmerken, met name de deletie van de eind-/t/ in korte functiewoorden. Andere tussentaalkenmerken, zoals het gebruik van *ge* of *gij* en niet-standaardtalige diminutieven, zijn beperkter aanwezig. Wat het Engels betreft, blijkt het aandeel Engelse lexemen in alle programma's beperkt. Dat is vooral opvallend bij evaluatieve adjectieven, aangezien eerdere studies aantonen dat Engelse evaluatieve adjectieven populair zijn binnen de jongerentaal. De resultaten suggereren dat het taalgebruik op Ketnet wel gericht is op jongeren, maar niet noodzakelijk een weerspiegeling vormt van de Vlaamse jongerentaal. Mogelijke pistes voor vervolgonderzoek zijn onder meer de uitbreiding van het corpus en perceptieonderzoek bij de jonge kijkers van Ketnet.

Inhoudsopgave

VERKLARINGEN	2
VOORWOORD	3
ABSTRACT	4
1 INLEIDING	7
2 THEORETISCH KADER	9
2.1 DE TAALSITUATIE IN VLAANDEREN	9
2.1.1 <i>Taalvariatie in het Nederlands</i>	9
2.1.2 <i>Taalvariëteiten in het Nederlands</i>	10
2.1.2.1 Standaardtaal	10
2.1.2.2 Substandaardvariëteiten	10
2.2 TUSSENTAALMARKEERDERS ALS MAAT VOOR SUBSTANDAARDTALIGHEID	11
2.2.1 <i>De realisatie van de eind-/t/ in de korte functiewoorden dat, wat, niet en met</i>	11
2.2.2 <i>De realisatie van de /h/ aan het woordbegin</i>	12
2.2.3 <i>De realisatie van het diminutief</i>	12
2.2.4 <i>Buigingsvormen op -n bij adnominale woorden</i>	13
2.2.5 <i>Realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud</i>	13
2.3 HET AANDEEL VAN HET ENGELS	14
2.4 TAALBELEID BIJ VRT: TAALCHARTER 2017	15
3 METHODE	17
3.1 CORPUSBESCHRIJVING	17
3.2 MIXED-METHOD AANPAK	18
3.3 VERWERKING VAN DE DATA	18
3.4 HYPOTHESES	19
4 RESULTATEN	21
4.1 AFZONDERLIJKE BESPREKING VAN DE RESULTATEN PER PROGRAMMA	21
4.1.1 <i>Hallo Kroket</i>	21
4.1.2 <i>Karrewiet</i>	24
4.1.3 <i>#LikeMe</i>	26
4.2 ONDERLINGE VERGELIJKING VAN DE PROGRAMMA'S	27
4.3 HET AANDEEL VAN HET ENGELS	28
4.4 VERGELIJKING MET VAN RIJCKEGHEM (2017)	29
4.4.1 <i>Het taalgebruik van de Ketnetwrappers</i>	29
4.4.2 <i>Karrewiet</i>	30
4.4.3 <i>Klassieke fictie</i>	30
5 DISCUSSIE	31
6 CONCLUSIE	33
7 BIBLIOGRAFIE	35
8 BIJLAGEN	37
8.1 INTERVIEW GEERTJE SLANGEN	37
8.2 INTERVIEW ELLA MICHIELS	42
8.3 GETRASCRIEBERDE AFLEVERINGEN	47
8.3.1 <i>Hallo Kroket - MAKSIM verrast zijn superfans!</i>	48
8.3.2 <i>Karrewiet - Het nieuws van dinsdag 11 november</i>	57

8.3.3	<i>Karrewiet - Het nieuws van vrijdag 19 december</i>	60
8.3.4	<i>Karrewiet - Het nieuws van maandag 22 december</i>	63
8.3.5	<i>Karrewiet - Het nieuws van donderdag 5 maart</i>	65
8.3.6	<i>#LikeMe - #Firstimpressions</i>	67

1 Inleiding

Kindertelevisie heeft een grote impact op hoe jonge kijkers taal gebruiken en de wereld om hen heen leren begrijpen (Madigan et al., 2020). Ketnet, als grootste kinder- en jeugdzender van Vlaanderen, speelt daarin een bijzonder invloedrijke rol. Het taalgebruik op de zender wordt gereguleerd via het Taalcharter, dat als richtlijn dient voor alle VRT-medewerkers. Het is dan ook interessant om na te gaan in hoeverre deze officiële richtlijnen in de praktijk daadwerkelijk worden toegepast.

In 2017 werd aan de Universiteit Gent de masterproef *Taalgebruik en taalperceptie op Ketnet* geschreven door Marte Van Rijckeghem. Uit haar onderzoek blijkt dat Ketnet, ondanks de voorschriften uit het Taalcharter om standaardtaal te gebruiken, in de praktijk een ruimer variëteitenspectrum hanteert waarin tussentaal een prominente plaats inneemt (Van Rijckeghem, 2017, pp. 64-65). De masterproef geschreven door Van Rijckeghem baseerde zich nog op het Taalcharter van 2012 en op inzichten van toenmalig taaladviseur Ruud Hendrickx. Ondertussen is het Taalcharter in 2017 opnieuw bekrachtigd en is Geertje Slangen de nieuwe taaladviseur. Daarom wordt in deze masterproef nagegaan hoe het taalgebruik op Ketnet de voorbije negen jaar is geëvolueerd en in hoeverre er vandaag nog sprake is van een kloof tussen norm en praktijk. Daarbij wordt gekeken naar drie programmagenres: de presentatie door de Ketnetwrappers in het programma *Hallo Krokot*, het nieuwsprogramma *Karrewiet* en de fictiereeks *#LikeMe*. Daarnaast wordt in deze masterproef ook onderzocht hoe vaak en in welke contexten Engelse evaluatieve adjectieven op Ketnet ingezet worden, zoals *cool* en *nice*. Hoewel Van Rijckeghem (2017, p. 22) wijst op het frequente gebruik van Engelse leenwoorden op Ketnet, nam zij Engelse evaluatieve adjectieven niet afzonderlijk op in haar analyse.

In deze masterproef staat de volgende onderzoeksvraag centraal: Welke kenmerken vertoont de taal die op de kinder- en jeugdzender Ketnet wordt gebruikt? Om daarop een gefundeerd antwoord te formuleren, worden een aantal deelvragen uitgewerkt:

1. Welke variatiepatronen zijn zichtbaar in het gebruik van standaardtaal en tussentaal op Ketnet?
2. Hoe verschilt de verhouding tussen standaardtaal en tussentaal per programmagenre: de presentatie van de Ketnetwrappers in *Hallo Krokot*, het nieuwsprogramma *Karrewiet* en de fictiereeks *#LikeMe*?
3. Wat is het aandeel van het Engels, en concreter: wat is de verhouding tussen Nederlandse en Engelse evaluatieve adjectieven? Is er een correlatie tussen het gebruik van het Engels en het programmagenre?
4. Welke evoluties in het taalgebruik op Ketnet kunnen worden vastgesteld wanneer de huidige data worden vergeleken met de conclusies uit Van Rijckeghem (2017)?

Ter aanvulling van dit onderzoek werd op 16 maart een interview afgenomen met Geertje Slangen, taaladviseur bij VRT. Op 27 april volgde een gesprek met Ella Michiels, die actief is als taalcoach van de medewerkers bij Ketnet.

Deze masterproef is opgebouwd uit vijf hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk schetst het theoretisch kader waarin onder meer de tussentaalmarkeerders die in dit onderzoek centraal staan, worden toegelicht. In het tweede hoofdstuk wordt de methodologie besproken, met aandacht voor de wijze waarop de data werden verzameld en geanalyseerd. Het derde hoofdstuk presenteert de onderzoeksresultaten. Het vierde hoofdstuk bevat een discussie waarin de bevindingen worden geïnterpreteerd in het licht van de onderzoeksvragen. Afsluitend biedt het vijfde hoofdstuk de algemene conclusie van dit onderzoek.

2 Theoretisch kader

2.1 De taalsituatie in Vlaanderen

De taalwetgeving van 1962-1963 deelde België op in vier taalgebieden: een eentalig Nederlands gebied (Vlaanderen), een eentalig Frans gebied (Wallonië), een eentalig Duits gebied (in het oosten van België, langs de grens met Duitsland) en het tweetalige Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Sinds deze taalwet is het Nederlands de enige toegelaten bestuurstaal in Vlaanderen en liggen de grenzen van Vlaanderen vast (Janssens & Marynissen, 2011, p. 147).

2.1.1 Taalvariatie in het Nederlands

Net als elke levende taal kent het Nederlands variatie op verschillende niveaus. Zo kunnen verschillen optreden in uitspraak, bijvoorbeeld wanneer Vlamingen “zee” zeggen (eenklank) waar Nederlanders “zeej” realiseren (tweeklank). Ook in de woordkeuze is variatie zichtbaar, zoals in het gebruik van “fiets” tegenover “tweewieler”. Daarnaast komt taalvariatie tot uiting in de morfologie, bijvoorbeeld in de diminutievormen “boekje” versus “boekske”. Verder is er syntactische variatie, waarbij verschillende zinsconstructies mogelijk zijn, zoals “Ik heb Jan het boek gegeven” of “Ik heb het boek aan Jan gegeven”. Ten slotte kan er ook sprake zijn van taalvariatie op pragmatisch niveau, bijvoorbeeld in variërende afscheidsvormen, zoals “salut” in Vlaanderen en “houdoe” in Nederlands-Brabant (De Sutter & Vogl, 2025, pp. 36-37).

Taalvariatie kan daarnaast ingedeeld worden volgens verschillende contextuele dimensies. Een eerste dimensie is geografische variatie, waarbij er verschillen zijn per regio (De Sutter & Vogl, 2025, p. 37). Naast dialecten vertoont ook de standaardtaal regionale kenmerken die eigen zijn aan een bepaald taalgebied (Adviescommissie Taalvariatie, 2019, pp. 9-10). Daarnaast is er etnische variatie, die samenhangt met de herkomst van taalgebruikers. Deze vorm van taalvariatie is vooral zichtbaar bij sprekers voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Het kan zich uiten in herkenbare accenten of grammaticale patronen, zoals het gebruik van een biologisch in plaats van grammaticaal geslacht (“de meisje”). Dergelijke kenmerken komen vooral voor in onderlinge interacties tussen mensen met een migratieachtergrond (Adviescommissie Taalvariatie, 2019, p. 10). Bij sociale variatie hangt het taalgebruik samen met sociale factoren, zoals geslacht of leeftijd, bijvoorbeeld in het gebruik van jongerentaal (De Sutter & Vogl, 2025, pp. 37-38). Verder is het taalgebruik ook situationeel bepaald. Afhankelijk van de communicatieve context schakelen sprekers tussen verschillende taalregisters of stijlniveaus, gaande van formeel tot informeel (Adviescommissie Taalvariatie, 2019, p. 11). Tot slot is taalvariatie ook diachroon van aard, waarbij veranderingen in taalgebruik doorheen de tijd zichtbaar worden (De Sutter & Vogl, 2025, p. 38).

Deze variatiedimensies beïnvloeden elkaar voortdurend. Taalgebruikers dragen meerdere identiteiten tegelijk met zich mee en kunnen via hun taalgebruik verschillende identiteiten tot uiting brengen. Dit veronderstelt dat

taalgebruikers over registergevoeligheid beschikken en kunnen inschatten welke taalvariant in een specifieke context het meest geschikt is (Adviescommissie Taalvariatie, 2019, pp. 3, 11).

2.1.2 Taalvariëteiten in het Nederlands

2.1.2.1 Standaardtaal

De standaardtaal, ook aangeduid als Algemeen Nederlands of Standaardnederlands, geldt als referentiekader voor correct en gepast taalgebruik. Deze taalvariëteit wordt traditioneel geassocieerd met formele communicatiesituaties (Team Taaladvies, z.d.).

Janssens & Marynissen (2011) definiëren het begrip ‘standaardtaal’ als volgt:

De standaardtaal kan worden gedefinieerd als de variëteit die in principe door alle leden van de gemeenschap, in het gehele taalgebied en in alle domeinen en situaties gebruikt kan worden. Spelling, uitspraak, grammatica en woordenschat van de standaardtaal zijn geüniformeerd en vastgelegd. Het is de variëteit met de hoogste maatschappelijke status, die als officiële taal fungeert.

(Janssens & Marynissen, 2011, p. 177)

2.1.2.2 Substandaardvariëteiten

Dialecten zijn doorgaans beperkt inzetbaar en komen voor in informele communicatiesituaties, bijvoorbeeld in interacties met mensen uit de directe omgeving, zoals mensen uit hetzelfde dorp of dezelfde streek. Bovendien blijkt dat steeds minder Vlamingen nog een zuiver dialect spreken (Team Taaladvies, z.d.).

Het taalgebruik dat zich tussen de standaardtaal en het dialect bevindt, wordt doorgaans aangeduid als tussentaal of Verkavelingsvlaams. Deze taalvariëteit is vandaag wijdverspreid in Vlaanderen (Lybaert & Delarue, 2025, p. 186). Het is de taalvorm waarin sprekers zich comfortabel voelen en die overal in Vlaanderen begrijpbaar is. Tussentaal is echter geen uniforme variëteit. Door de aanwezigheid van regionale elementen verschilt het gebruik sterk naargelang het taalgebied. Binnen dat diverse geheel heeft de Brabantse tussentaal de hoogste status en de ruimste verspreiding (De Caluwe, 2009, p. 8). In Vlaanderen is het verschil tussen de standaardtaal en de informele omgangstaal aanzienlijk groter dan in Nederland (De Caluwe, 2002, pp. 60, 65).

Volgens Johan De Caluwe (2002, p. 60) ontstaat een deel van de tussentaal in Vlaanderen doordat sprekers wel de intentie hebben om Standaardnederlands te gebruiken, maar de norm onvoldoende beheersen. Daardoor blijven zij hangen in een vorm tussen dialect of regiolect en Algemeen Nederlands. Daarnaast onderscheidt De Caluwe een tweede vorm waarbij tussentaal functioneert als de standaardtaal in informele situaties bij sprekers die geen dialect of regiolect meer kunnen spreken of dat niet wensen te doen.

De opmars van tussentaal wordt vaak als problematisch voorgesteld, waarbij jongeren als dragers van die evolutie gezien worden (De Caluwe, 2009, p. 20). De afgelopen decennia hebben tal van Vlaamse ouders er

doelbewust voor gekozen het dialect niet meer door te geven aan hun kinderen. Omdat zij zelf het Algemeen Nederlands niet volledig beheersten, groeiden veel kinderen op in een gezin waar een variëteit tussen dialect en standaardtaal de dagelijkse omgangstaal werd (De Caluwe, 2002, p. 60). Het taalgebruik van jongeren zou gekenmerkt worden door een toenemende inzet van tussentaal in contexten die traditioneel met standaardtaal worden geassocieerd. Deze ontwikkeling hangt samen met taalattitudes. Jongeren ervaren tussentaal als een vanzelfsprekende omgangstaal (De Caluwe, 2009, p. 19). Dialecten kunnen ze doorgaans wel herkennen en imiteren, maar ze beheersen die variëteit niet langer actief. Tegelijk beschikken ze wel over een duidelijk besef van de standaardtaal en weten zij dat formelere contexten om aangepast taalgebruik vragen (De Caluwe, 2009, p. 20).

Een bijkomende verklaring voor de stevige verankering van de tussentaal ligt in de sterke uitbreiding van informele contacten over regionale grenzen heen, mede als gevolg van toenemende mobiliteit. Tegelijkertijd is er in de media een verschuiving zichtbaar naar lossere en meer informele omgangsvormen, die de ontwikkeling van tussentaal verder heeft versterkt (De Caluwe, 2002, p. 60).

2.2 Tussentaalmarkeerders als maat voor substandaardtaligheid

Van Hoof (2013) onderscheidt in haar studie zeven tussentaalmarkeerders als maat voor substandaardtaligheid. De realisatie van een aantal van deze markeerders zal systematisch bestudeerd worden in de Ketnetdata die het voorwerp van deze studie vormen. Zij worden hieronder geïntroduceerd.

2.2.1 De realisatie van de eind-/t/ in de korte functiewoorden *dat*, *wat*, *niet* en *met*

In standaardtaal dienen de functiewoorden *dat*, *wat*, *niet* en *met* altijd als [t] gerealiseerd te worden, behalve voor een woord dat begint met /d/. Dan treedt er immers regressieve assimilatie op, aangezien de inzet van de alveolaire /d/ terugwerkt op de voorafgaande slot-/t/. Zo is de uitspraak: “**wa[d]**oe je nu?” (Van Hoof, 2013, p. 251) articulatorisch efficiënter, omdat het voor de spreker minder inspanning vergt om de /t/ stemhebbend te realiseren, net zoals de erop volgende klank (waardoor er uiteraard maar één consonant hoorbaar is).

In Vlaamse dialecten vertoont de realisatie van de eind-/t/ in korte functiewoorden een complexer patroon. Afhankelijk van de fonologische context wordt de /t/ in *wat* en *dat* ofwel gedeleteerd (Ø) ofwel stemhebbend gerealiseerd ([d]), al bestaan er tussen de Vlaamse dialecten ook wel onderliggende verschillen.

Net zoals in standaardtaal wordt in tussentaal en in de meeste dialecten de eind-/t/ in *wat* en *dat* als [t] gerealiseerd als er een enclitisch element op volgt dat met een vocaal begint. Dat is bijvoorbeeld het geval bij vormen als ‘*m* of *er*:

“ik weet **dat** er vanalles mis is”

“weet ge **wat** ‘m zei?”

(Van Hoof, 2013, pp. 251-252).

Wanneer *dat* en *wat* gevolgd worden door een woord dat niet enclitisch is, maar wel met een klinker begint, wordt de eind-/t/ meestal stemhebbend uitgesproken als [d] of volledig weggelaten (Ø). In diezelfde context verdwijnt de eind-/t/ van *niet* meestal volledig, terwijl *met* dan juist een stemhebbende eindmedeklinker kan krijgen [d] of ook gereduceerd kan worden (Ø).

“**dad** is spijtig”

“**wad** is er **med** u gebeurd?”

“**nie** altijd”

(Van Hoof, 2013, p. 252).

In vrijwel heel Vlaanderen verdwijnt de eind-t voor een woord dat met een consonant begint, dat niet de letter /d/ of /t/ is.

“**da** probleem”

“**nie me** mij”

(Van Hoof, 2013, p. 253).

2.2.2 De realisatie van de /h/ aan het woordbegin

In veel Vlaamse dialecten wordt de /h/ in de aanzet van de syllabe weggelaten. In standaardtaal hoort echter de /h/ altijd gerealiseerd te worden, behalve in het woord *het*.

standaard: “mijn **h**ond” <-> substandaard: “mijnen ‘ond”

(Van Hoof, 2013, p. 253).

De h-procope is een verschijnsel dat typisch is voor de Vlaamse tussentaal en gebruikt wordt door sprekers afkomstig uit alle Vlaamse dialectregio's (Van Hoof, 2013, pp. 253-254).

2.2.3 De realisatie van het diminutief

In de standaardtaal wordt het diminutief gerealiseerd door toevoeging van het suffix *-je*. Dat diminutiefsuffix kent verschillende allomorfen, afhankelijk van de fonologische context: *-pje* (raamp**je**), *-kje* (kettink**je**), *-tje* (beert**je**) of *-etje* (kringet**je**). Ook het suffix *-ke* heeft een aantal allomorfen: *-ke* (raam**ke**), *-eke* (bere**ke**), *-ske* (kettings**ke**), *-eske* (kringes**ke**). De dialectische *-ke* heeft ook zijn weg gevonden naar tussentaal. Vrijwel alle dialecten kennen daarnaast het gepalataliseerde *-je*-suffix, met uitzondering van een gebied in Brabant dat in alle contexten *-ke* heeft (Van Hoof, 2013, p. 254). Ook bij bijwoorden en adjectieven treedt diminutievorming op, bijvoorbeeld in “eventjes” (standaard) en “efkes” (substandaard) (Van Hoof, 2013, pp. 254-255).

2.2.4 Buigingsvormen op -n bij adnominale woorden

In de meerderheid van de Vlaamse dialecten hebben adnominale woorden bij mannelijke substantieven in het enkelvoud een uitgesproken flexie, wat in die context vaak gerealiseerd wordt met de uitgang *-ən*. Zo kan er buiging optreden bij adjectieven (nen **toffen** dag), bij bepaalde en onbepaalde lidwoorden (**den** dokter, **nen** appel) en bij bezittelijke voornaamwoorden (**mijnen** dag). Dat dialectogene verschijnsel wordt ook wel “accusativisme” genoemd (Van Hoof, 2013, pp. 255-256).

Ook aanwijzende voornaamwoorden volgen dit buigingspatroon. Waar het Standaardnederlands bij mannelijke enkelvoudige substantieven de vormen *die* en *deze* gebruikt, vertonen dialecten en tussentaal uitgebreidere verbuiging. Zo verschijnt bij *die* vaak een buigings-e (**dieeë** man) of een extra -n (**dieeën** ezel). In sommige dialecten wordt deze buiging verder uitgebreid tot vormen als *dien* of *diene(n)* (Van Hoof, 2013, p. 257).

Attributieve bezittelijke voornaamwoorden zijn in de standaardtaal in principe onverbogen, met *onze* als uitzondering bij de eerste persoon meervoud. In vrijwel alle dialecten krijgen bezittelijke voornaamwoorden bij mannelijke substantieven een uitgang *-en* voor /h/, /d/, /t/, /b/ of een klinker en een *-e* voor andere klanken (**zijne** vinger). Daarnaast komen bij de derde persoon enkelvoud ook possessieve clitica voor, zoals in Laura **d'r** boek, waarbij een clitische possessiefmarker aan het substantief wordt toegevoegd (Van Hoof, 2013, pp. 257-258).

Ten slotte vertonen ook onbepaalde voornaamwoorden als *geen*, *ieder* en *elk* afwijkende flexie in dialecten en Vlaamse tussentaal. Waar *geen* in de standaardtaal onverbogen blijft, krijgt het in dialecten bij mannelijke substantieven een uitgang *-en* voor /b/, /t/, /d/, /h/ of een klinker (**genen** appel) en een *-e* voor andere klanken (**gene** fiets). De vormen *ieder* en *elk* worden zowel in standaard- als substandaardvariëten verbogen bij mannelijke substantieven (**elke** collega), maar tonen in de substandaardtaal opnieuw een extra *-n* voor de vormen /b/, /t/, /d/, /h/ of een klinker (**elken** dag) (Van Hoof, 2013, p. 259).

2.2.5 Realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud

In het Standaardnederlands is er bij de tweede persoon enkelvoud een duidelijk onderscheid tussen formele en informele aanspreekvormen. Het Standaardnederlands kent een T/V-onderscheid, waarbij de informele tweede persoon gerealiseerd wordt als *je/jij*, terwijl *u* de beleefde of formele vorm is (Rosseel et al., 2024, p. 3). Dit contrast speelt een belangrijke rol in de uitdrukking van beleefdheid, aangezien de keuze van het voornaamwoord de relatie tussen de sprekers weerspiegelt.

Het *ge*-paradigma is één van de meest prototypische markers van de Vlaamse tussentaal. In dit paradigma ontbreekt dat beleefdheidscontrast grotendeels. De subjectsvormen *ge* en *gij* evenals de objectsvormen *u* en *uw*, die deel uitmaken van het *ge*-paradigma, functioneren als algemene

aanspreekvormen die niet noodzakelijk een hiërarchie uitdrukken. Daardoor kan de objectsvorm *u* in de Vlaamse omgangstaal ook gebruikt worden tegenover vrienden of familieleden. Zo kan de zin: “Ik heb u geholpen” in Nederland erg formeel of afstandelijk klinken, terwijl die in België ook tegen een beste vriend gebruikt kan worden (Vandekerckhove, 2005, p. 383).

Deze eigenschap sluit aan bij het dialectsysteem. Met uitzondering van de oostelijke helft van Limburg en West-Vlaanderen hebben de meeste dialecten in Vlaanderen *ge*-vormen in subjectposities en *u*-vormen in niet-subjectposities (Van Hoof, 2013, pp. 259-263). Omwille van de potentiële ambiguïteit van *u*-vormen in object- en possessiefunctie zullen we bij de analyse van de data enkel focussen op subjectsvormen.

2.3 Het aandeel van het Engels

In 2021 onderzochten Zenner et al. welke sociale betekenis Vlaamse kinderen tussen zes en elf jaar toekennen aan Engelse lexicale ontleningen in het Nederlands. Het onderzoek toont aan dat oudere kinderen positiever reageren op taalgebruik waarin Engelse woorden verwerkt zijn dan jongere kinderen. De auteurs stellen daarbij vast dat vooral de waardering voor een uitsluitend Nederlandstalige schrijfstijl afneemt bij kinderen uit de oudste leeftijdsgroep (Zenner et al., 2021, p. 568). Het is daarom relevant om in dit onderzoek ook het aandeel van het Engels in het taalgebruik op Ketnet te analyseren.

In navolging van eerder onderzoek naar Engelse invloeden op de jongerentaal wordt in deze studie niet alleen gekeken naar de aanwezigheid van Engelse leenwoorden, maar ook in het bijzonder naar hun evaluatieve lading. Schuring stelt dat er sprake is van evaluatie wanneer een spreker een bepaalde ‘stance’ inneemt tegenover een entiteit of propositie (2025, p. 87). De Cambridge Dictionary (2026) definieert ‘stance’ als “a feeling or opinion about something or someone”. In deze masterproef wordt evaluatie bijgevolg opgevat als het uitdrukken van een houding, mening of waardering ten aanzien van een persoon of situatie. Zenner et al. (2023, pp. 467-468) tonen immers aan dat Engelse persoonsaanduidende woorden in de Vlaamse jongerentaal relatief sterk vertegenwoordigd zijn binnen de categorie ‘evaluation’, d.i. een subcategorie bij de persoonsaanduidende lexemen die expliciet een positieve of negatieve beoordeling van personen uitdrukken, zoals bijvoorbeeld *bitch*, *loser* of *cutie*.

Ook het onderzoek van Schuring (2025) toont het belang van de evaluatieve dimensie. Zij analyseert hoe Vlaamse meisjes tussen 8 en 13 jaar Engelse evaluatieve adjectieven, zoals *cool*, *nice*, *mindblowing* en *creepy*, inzetten bij de constructie van hun jongerenidentiteit. De tienerperiode vormt immers een fase waarin jongeren een eigen in-group taal ontwikkelen. Jongerentaal fungeert daarbij als middel om hun in-group af te bakenen tegenover de out-group (Fortman, 2003, p. 106). Een van de manieren waarop jongeren dit doen, is door te experimenteren met Engelse woorden (Leppänen, 2007, p. 151; Stenström & Jørgensen, 2009, p. 3). Uit het onderzoek van Schuring blijkt dat tieners vooral Engels gebruiken binnen de in-group en het bewust vermijden wanneer een onderzoeker aanwezig is (Schuring, 2025, p. 102). Het Engels wordt vooral ingezet voor uitgesproken positief evaluatieve adjectieven, zoals *cool* en *nice* (Schuring, 2025, p. 103).

Binnen onderzoek naar Engelse invloeden is het interessant om ook aandacht te besteden aan fraseologische ontleningen (Zenner, 2025, pp. 354-355). Fraseologische ontleningen, zoals “oh my God” of “what the hell” worden als vaste gehelen overgenomen in de doeltaal en functioneren daardoor anders dan losse leenwoorden. Tegelijk onderscheiden ze zich van klassieke codeswitches, omdat ze niet spontaan en ad hoc worden opgebouwd, maar als kant-en-klare uitdrukkingen circuleren.

Dit onderzoek richt zich dus onder meer op Engelse fraseologische ontleningen, evaluatieve adjectieven en evaluatieve aansprekingen in het taalgebruik op Ketnet. Door deze woorden te analyseren, wordt nagegaan welk aandeel het Engels inneemt binnen het gehanteerde discours op de kinder- en jeugdzender. Concreet wordt onderzocht wat de verhouding is tussen Nederlandse en Engelse evaluatieve adjectieven bij het uitdrukken van waardering en attitude. Ook de fraseologische ontleningen kunnen uiteraard een evaluatieve lading hebben.

In het Taalcharter is geen informatie terug te vinden over het gebruik van Engels. Geertje Slangen (2026, bijlage 8.1) vermeldt dat het gebruik van Engels op Ketnet niet problematisch wordt geacht, zolang er een volwaardig Nederlandstalig alternatief beschikbaar is. In dat geval geniet het Nederlands de voorkeur. Dat is een richtlijn die volgens haar ook vrij strikt wordt toegepast. Tegelijk erkent ze dat bepaalde uitdrukkingen nu eenmaal beter klinken in het Engels en het gebruik ervan niet volledig te vermijden is. Volgens haar blijft het Engels doorgaans beperkt tot sporadische woorden en is er geen sprake van een doorgedreven verengelsing.

2.4 Taalbeleid bij VRT: Taalcharter 2017

Het taalbeleid van de omroep VRT is vastgelegd in een Taalcharter uit 2012, dat opnieuw bekrachtigd werd in 2017. Dit charter biedt VRT-medewerkers een leidraad en verduidelijkt de rol van de VRT als voortrekker van verzorgd en helder taalgebruik. De VRT verwacht daarom van medewerkers dat zij in publieke contexten “aantrekkelijk, helder en correct Nederlands” gebruiken (VRT, 2017).

In fictie en humor laat de VRT in het algemeen ruimte voor alle varianten van het Nederlands, al wordt bij fictie op Ketnet expliciet gekozen voor de standaardtaal. In journalistieke kernrollen geldt de absolute norm van het Nieuwsnederlands, dat wordt opgevat als een voorbeeldige realisatie van de standaardtaal. Van presentatoren en hosts wordt verwacht dat zij de standaardtaal hanteren. Voor gelegenheidspresentatoren is een lichte tongval binnen de standaardtaal toegelaten. Het gaat hierbij om “een uitspraak die de meeste taalgebruikers verzorgd noemen, maar waarin regionale of niet-moedertalige invloed enigszins hoorbaar is” (VRT, 2017).

Geertje Slangen (2026, bijlage 8.1) stelt dat een mild accent op Ketnet niet als problematisch beschouwd wordt. Volgens haar is het immers onvermijdelijk dat sprekers een zekere regionale kleuring in hun taalgebruik vertonen. Cruciaal blijft echter dat de gesproken taal van de Ketnetmedewerkers vrij is van tussentalige elementen die niet op het uitspraakniveau te situeren zijn en dat de verstaanbaarheid en toegankelijkheid voor het publiek gegarandeerd blijven. Sterk dialectgebruik wordt daarom niet aanvaard, terwijl Standaardnederlands met een lichte regionale tongval wel binnen de norm past. Bovendien wordt ook de grammaticale correctheid

sterk bewaakt, zo stelt Geertje Slangen, omdat het jonge doelpubliek zich nog volop in taalontwikkeling bevindt en veel leert via blootstelling aan gesproken taal.

Daarnaast geeft Slangen ook aan dat het Taalcharter in de toekomst mogelijk opnieuw geëvalueerd wordt om na te gaan of het nog steeds aansluit bij de hedendaagse taalpraktijk. Hoewel de algemene principes volgens haar nog actueel zijn, kan een herformulering van bepaalde richtlijnen zich op termijn opdringen. Ze benadrukt hierbij dat taalnormen evolueren en dat de VRT voeling moet blijven houden met het taalgebruik van kinderen en jongeren. De omroep behoudt wel een voorbeeldfunctie en kwaliteitsstandaard, maar moet volgens haar ruimte laten voor evolutie, vooral in woordkeuze.

3 Methode

3.1 Corpusbeschrijving

Voor dit onderzoek werd een corpus samengesteld bestaande uit afleveringen van drie Ketnetprogramma's. Ten eerste *Hallo Krokot*, aangezien dit programma spontaan taalgebruik bevat, waardoor de omgangstaal van de Ketnetwrappers geanalyseerd kan worden. *Hallo Krokot* is een liveshow waarbij een gast wordt uitgenodigd die enkele vragen beantwoordt. Daarnaast is er interactie met Ketnetters om een spel te spelen. Ten tweede *Karrewiet*, het dagelijkse jeugdjournaal waarin nationaal en internationaal nieuws op een eenvoudige manier wordt uitgelegd. Dit format wordt gekenmerkt door een meer voorbereid register. Presentatoren schrijven hun teksten zelf, maar die worden nagekeken door een eindredacteur of ervaren collega's (Slangen, 2026, bijlage 8.1). Hierdoor is het taalgebruik minder spontaan. Als derde programma werd *#LikeMe* geselecteerd, dat momenteel het populairste fictieprogramma op de zender is. Fictie is interessant omdat acteurs een script volgen, maar hun taalgebruik toch spontaan en natuurlijk moeten laten overkomen. De programma's vertonen dus variatie voor wat betreft formaliteit en 'scriptgebondenheid'. Belangrijk voor de vergelijkende analyse die we hier beogen, is verder dat de drie programma's ongeveer dezelfde leeftijdsgroep aanspreken. Dus het doelpubliek zou niet meteen een interfererende factor mogen zijn. Alle afleveringen dateren bovendien uit dezelfde periode: ze werden uitgezonden in 2025-2026.

Het corpus bestaat specifiek uit één aflevering van *Hallo Krokot* van ongeveer achttien minuten, gepresenteerd door Ketnetwrappers Thomas De Smet en Emma Vanthielen. Daarnaast omvat het vier afleveringen van *Karrewiet* van ongeveer tien minuten, waarin telkens een ander nieuwsanker aan bod komt, namelijk Maurane Proost, Jensen Baert, Jelle Mels en Aida Macpherson. Zij zijn op dit moment de vier vaste presentatoren van *Karrewiet*. Tot slot wordt ook één aflevering van *#LikeMe* van ongeveer 26 minuten in het corpus opgenomen, waarin alle hoofdpersonages voorkomen. Het taalgebruik van kinderen tijdens interacties in *Hallo Krokot* en *Karrewiet* wordt buiten beschouwing gelaten. Enkel het taalgebruik van de medewerkers van Ketnet wordt opgenomen in de analyse. Het taalgebruik van gasten wordt ook in rekening gebracht. Zo wordt Maksim Stojanac als gast ontvangen in het programma *Hallo Krokot*. Zijn taalgebruik wordt eveneens meegenomen in de analyse, aangezien hij kan worden beschouwd als een gelegenheidspresentator, voor wie het gewenste taalgebruik eveneens in het Taalcharter wordt beschreven. De liedjes uit *#LikeMe* werden uitgesloten omdat zij een apart genre vormen dat zich niet laat vergelijken met het gesproken taalgebruik in de rest van het corpus.

De geselecteerde afleveringen werden orthografisch getranscribeerd met behulp van het programma *Whisper* en nadien manueel nagekeken, gecorrigeerd en zo aangepast dat de afwijkingen van de standaardtaal wel degelijk weergegeven worden in de spelling. Enkele voorbeelden: als een spreker de eind-t niet uitspreekt in 'goed', dan verschijnt in de transcriptie 'goe'. Ook de deletie van de eind-n wordt weergegeven. Wanneer het onbepaalde lidwoord als 'nen' gerealiseerd wordt in plaats van 'een', verschijnt dat ook zo in de transcriptie. Ook tussentalige lexemen (bv. efkes) worden in hun gegeven vorm opgenomen.

3.2 Mixed-method aanpak

Dit onderzoek hanteert een mixed-method aanpak waarbij een kwantitatieve analyse gecombineerd wordt met een kwalitatieve interpretatie. Enerzijds wordt een kwantitatieve analyse uitgevoerd, waarbij de frequentie van de verschillende varianten voor de geselecteerde linguïstische variabelen in transcripties van de afleveringen wordt geteld. Deze variabelen omvatten fonologische kenmerken (de realisatie van de eind-/t/ in functiewoorden en de uitspraak van de /h/ aan het woordbegin), morfologische kenmerken (de realisatie van het diminutiefsuffix en de adnominale flexie), het gebruik van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord in de tweede persoon enkelvoud en tot slot het gebruik van het Engels. De frequenties van deze variabelen worden vervolgens gerelateerd aan het totale aantal realisaties in de relevante categorie, zodat vergelijkingen tussen de programmagenres mogelijk zijn. Anderzijds wordt bij de kwalitatieve analyse nagegaan welke contexten het gebruik van tussentalige en Engelse vormen triggeren.

3.3 Verwerking van de data

De getranscribeerde teksten werden gecodeerd met verschillende labels op basis van behoud of deletie van de onderzochte variabelen. De elementen die aan deze categorieën voldeden, werden in de transcripties vetgedrukt weergegeven, met het bijbehorende coderingslabel er onmiddellijk achter.

Voor elk geanalyseerd programma werd vervolgens een afzonderlijke telling uitgevoerd, waarbij per variabele het aantal voorkomens werd bijgehouden. Daarbij werd telkens een onderscheid gemaakt tussen standaardtalige en niet-standaardtalige realisaties om de verhouding van die varianten per programma in beeld te brengen. Deze kwantitatieve verwerking maakte het mogelijk om de frequentie van de geselecteerde variabelen onderling te vergelijken en verschillen in taalgebruik tussen de programma's zichtbaar te maken. Voor de realisatie van de /h/ aan het woordbegin en de buigingsvormen op -n bij adnominale woorden werd een andere aanpak gehanteerd. Voor deze twee variabelen was de niet-standaardtalige variant quasi afwezig, waardoor het niet zinvol bleek om de standaardtalige variant tegenover de niet-standaardtalige te zetten. Zo werd een buigingsvorm op -n in alle geanalyseerde afleveringen slechts één keer aangetroffen. Ook h-deletie kwam in het volledige corpus slechts één keer voor. Wat de Engelse evaluatieve adjectieven betreft, werd eerst het algemene aandeel van het Engels op het totale aantal woorden in beschouwing genomen, waarna meer specifiek werd ingezoomd op het aandeel van de evaluatieve adjectieven daarbinnen.

Bij de analyse van de eind-/t/ in korte functiewoorden werden een aantal gevallen buiten beschouwing gelaten. Zo werden voorbeelden waarin niet eenduidig kon worden vastgesteld of de eind-/t/ gerealiseerd werd, niet meegerekend. Dit is bijvoorbeeld het geval in de zin: *Denk je da vier **niet te** veel is voor de Klik?* Doordat het functiewoord gevolgd wordt door een woord dat begint met een /t/ is er slechts één plofklank hoorbaar en kan er niet met zekerheid worden vastgesteld of de eind-/t/ gerealiseerd werd (Van Hoof, 2013, pp. 251-253). Dergelijke gevallen, evenals bij woorden die met een /d/ beginnen, werden daarom noch als standaardtalig, noch als niet-standaardtalig gecodeerd. Daarnaast werden ook contexten uitgesloten waarin weglating van de eind-

/t/ niet mogelijk is, zoals in: *Ik denk **dat** er nog tickets zijn*. Voor een doffe -e wordt de eind-/t/ immers systematisch behouden, zowel in standaardtaal als in tussentaal en dialect (Van Hoof, 2013, p. 252). Aangezien weglating hier geen reële optie is, werd deze context niet opgenomen in de telling. Alle overige gevallen waarin de eind-/t/ behouden bleef, werden als standaardtalige realisaties beschouwd, inclusief situaties waarin de /t/ stemhebbend werd gerealiseerd tussen twee vocalen.

Op basis van de beschikbare kwantitatieve gegevens werden vervolgens statistische analyses uitgevoerd om na te gaan of de geobserveerde verschillen tussen de programma's significant zijn. Meer bepaald werd gebruikgemaakt van chi-kwadraattesten binnen een 2x2-design, waarbij de verschillende programma's paarsgewijs met elkaar werden vergeleken. Hierbij werd telkens het voorkomen van een standaardtalig kenmerk afgezet tegen een niet-standaardtalige variant en vervolgens vergeleken tussen de drie programma's. De berekende p-waarden geven aan in welke mate de geobserveerde verschillen aan toeval kunnen worden toegeschreven. Een p-waarde kleiner dan 0,05 wijst erop dat het verschil statistisch significant is.

3.4 Hypotheses

Voor de formulering van de hypotheses wordt het Taalcharter als uitgangspunt genomen, en meer bepaald de specifieke bepalingen voor Ketnet. Het is immers de huidige norm waaraan het taalgebruik op Ketnet kan worden getoetst. Daaruit volgt dat ook in informele contexten, zoals bij *Hallo Kroket*, het gebruik van de standaardtaal wordt verwacht. Bij de gelegenheidspresentatoren van *Hallo Kroket* wordt verwacht dat ze Standaardnederlands spreken, al is een lichte regionale tongval daarbij toegelaten. *Hallo Kroket* is geen informatief programma van dezelfde aard als *Karrewiet*. Bij *Karrewiet* ligt de lat daarom zo mogelijk nog hoger. In journalistieke kernrollen wordt immers een voorbeeldig gebruik van het Nieuwsnederlands vooropgesteld. Voor *#LikeMe* zullen normaal gezien de normen voor fictieprogramma's gelden. Het Taalcharter biedt binnen fictie ruimte voor "alle varianten van het Nederlands", maar voor Ketnet wordt er conform het taalcharter ook binnen fictie aandacht voor verzorgd standaardtaalgebruik verwacht (VRT, 2017).

Geertje Slangen (2026, bijlage 8.1) benadrukt ook in het interview dat nieuwsprogramma's zoals *Karrewiet* streng beoordeeld worden op taalgebruik omdat ze gericht zijn op correcte informatieoverdracht. Presentatoren functioneren in dit programma als nieuwsstemmen, waardoor de norm strikter wordt gehanteerd dan bij de meer informele Ketnetwrappers, waar een lossere omgang met uitspraak mogelijk is. Kleine 'onzuiverheden' worden daar sneller getolereerd.

Wat het aandeel van het Engels betreft, wordt verwacht dat Engelse woorden relatief sterk vertegenwoordigd zullen zijn bij evaluatieve adjectieven. Zowel Zenner et al. (2023) als Schuring (2025) wijzen immers op het belang van de evaluatieve dimensie in het taalgebruik van jongeren. Zenner et al. tonen aan dat Vlaamse jongeren verhoudingsgewijs vaker Engels gebruiken bij lexemen met een evaluatieve lading. Ook Schuring benadrukt het belang van de evaluatieve dimensie. In haar onderzoek blijken Engelse adjectieven vooral frequent voor te

komen in positieve evaluaties. Op basis van deze studies wordt daarom verwacht dat Engelse adjectieven ook in deze studie prominent aanwezig zullen zijn binnen evaluatieve contexten.

4 Resultaten

In dit onderdeel worden de onderzoeksresultaten besproken. Daarbij wordt gebruik gemaakt van tabellen die de verdeling tussen standaardtalige en niet-standaardtalige vormen weergeven. Daarnaast wordt ook het totale aantal realisaties van de variabelen weergegeven, gevolgd door het percentage niet-standaardtalige realisaties ten opzichte van dat totaal. De realisatie van de Engelse evaluatieve adjectieven wordt afzonderlijk behandeld. Vervolgens is er ook een meer gedetailleerde analyse van de verschillen in de realisatie van de eind-/t/ in de functiewoorden *dat*, *wat*, *niet* en *met*. De resultaten van al deze variabelen worden eerst afzonderlijk per programma besproken. Nadien worden de programma's met elkaar vergeleken aan de hand van chi-kwadraattesten, waarbij wordt nagegaan of de verschillen statistisch significant zijn. Daarna komt het aandeel van het Engels aan bod, waarna de bevindingen vergeleken worden met de resultaten uit de masterproef van Marte Van Rijckeghem (2017).

4.1 Afzonderlijke bespreking van de resultaten per programma

4.1.1 *Hallo Kroket*

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaardtalig
eind-/t/	47	73	120	60,83%
realisatie van het diminutief	33	11	44	25,00%
realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud	55	15	70	21,43%

Tabel 1: Overzicht van de verdeling van standaardtalige en niet-standaardtalige variabelen in *Hallo Kroket*

Op basis van deze cijfers blijkt dat niet-standaardtalige varianten in *Hallo Kroket* met wisselende frequentie voorkomen. Dat blijkt des te sterker als we ook rekening houden met de observaties voor de /h/ aan het woordbegin en de realisatie van het onbepaald lidwoord (zie hieronder). Voor de realisatie van de eind-/t/ is de meerderheid niet-standaardtalig (60,83%). Bij de realisatie van het diminutief ligt het aandeel niet-standaardtalige vormen lager (25,00%). Bij een nadere analyse van de niet-standaardtalige vormen van het diminutief valt op dat vooral *efkes* frequent voorkomt. Dit woord is goed voor zeven van de elf niet-standaardtalige varianten. Bij de zelfstandige naamwoorden komen *high five'ke*, *applauske* en een *pakske* frieten voor. Daarnaast is er ook één tussenwerpsel, namelijk *hallokes*. Ook bij de realisatie van het persoonlijke

voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud is er een relatief groot aandeel niet-standaardtalige varianten (21,43%). De deletie van de /h/ aan het woordbegin kwam echter slechts één keer voor, namelijk in de zin: *j' **ebt** al heel veel liedjes gemaakt*. Dat is verwaarloosbaar ten opzichte van alle andere realisaties van het woord 'hebben' en de andere woorden met initiële /h/. Daarnaast werd er ook één buigingsvorm op -n aangetroffen, namelijk in de zin: *wa **nen** intro zeg*, waarbij *nen* een niet-standaardtalige vorm van het onbepaald lidwoord is. Om een idee te geven: het lidwoord 'een' komt 77 keer voor in *Hallo Kroket*. Die ene niet-standaardtalige vorm is dus ook verwaarloosbaar.

In deze aflevering werden 47 functiewoorden geteld waarin de eind-/t/ behouden bleef. In dertien van deze gevallen gebeurde dat in een context waarin het daaropvolgende woord met een vocaal begon. Volgens Van Hoof (2013, p. 252) blijft de eind-/t/ in dialect en tussentaal in die positie vaak behouden.

Als we inzoomen op de interactie komen er nog een aantal interessante patronen aan het licht. In de geselecteerde aflevering ontvangt Ketnetwrapper Thomas De Smet gast Maksim Stojanac, die actief is als zanger, acteur en presentator. Wat in deze conversatie opvalt, is het verschil in gebruik van de tweede persoon enkelvoud. Maksim Stojanac hanteert bijna consequent de vorm *ge*, terwijl Thomas De Smet voornamelijk vasthoudt aan *je*. Naarmate de dialoog vordert, is er echter een lichte verschuiving merkbaar bij de Ketnetwrapper. Hij gebruikt ook eenmaal *ge*. Dit wijst op een zekere mate van convergentie, waarbij de spreker die de zender vertegenwoordigt zich aanpast aan het taalgebruik van de gast die zijn gesprekspartner is. Opvallend is bovendien dat de *ge* die door de Ketnetwrapper wordt gebruikt eigenlijk een aanvulling vormt op de zin van Maksim. Dit wijst erop dat Thomas in dit geval geprimed werd door Maksim. Thomas neemt de vorm immers spontaan over nadat hij ze net gehoord heeft. Alle overige vormen van *ge* uit deze aflevering werden door Maksim geproduceerd.

Begin van de conversatie:

Thomas | [...] Euhm, ja, de Ketnetters die wiste natuurlijk da **jij** ging kome vandaag, daarom hebben ze wat vragen achtergelate. Euhm, Senne. Senne is een echte legend, die vraagt zich af: treed **jij** liever op voor een klein publiek of voor een massa groot publiek?

[...]

Maksim | Nee, maar als 't een klein publiek is, da vind 'k toch wel toffer omdat **ge** de mensen dan echt kunt zien.

Thomas | Ja, da's zo iets intiemer.

Maksim | Da's intiemer. **Ge** kunt de mensen echt aankijken als **ge** iets vertelt. **Ge** kunt ook iemand zien als die aan 't wenen is. Of **ge** kunt daar ook op inspele. **Ge** kunt die, allee, **ge** kunt die een vraag stellen. 't Is anders, ma 't is allebei wel leuk.

Thomas | Oké euhm, Jana die vraagt zich af, en da's iets da wat heel veel mensen zich afvraag, denk ik. Heb **jij** een liefje?

Naarmate de conversatie vordert:

Maksim | [...] En ook het ergste da kan gebeure, is dat **ge** een valse noot zingt. Wa ni zo erg is.

Thomas | Of da **ge** uw tekst vergeet. De mensen vinde da leuk en dan doen ze mee en dan zingen ze 't voor en dan denk je: ah, zo ging het.

Maksim | Exact. En dan doe **ge** de volgende noot juist extra goe of des te beter. Dus **ge** kunt eiglijk ni fout gaan.

Volgens Ella Michiels, taalcoach bij Ketnet, verloopt de taalcoaching voor de Ketnetwrappers anders dan voor de andere medewerkers. Bij de wrappers ligt de nadruk namelijk ook op interviewtechnieken, terwijl dat aspect bij de overige medewerkers niet aan bod komt. De nadruk op interviewtechnieken komt voort uit het feit dat Ketnetwrappers hun taalgebruik soms afstemmen op hun gast. Een fenomeen dat dus ook in deze aflevering kort werd waargenomen (Michiels, 2026, bijlage 8.2).

Aangezien de t-deletie zo'n resistent kenmerk van de tussentaal blijkt, zijn we tot slot even nagegaan of er zich verschillen aftekenen voor de verschillende functiewoorden die voor finale t-deletie in aanmerking komen:

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaardtalig
dat	24	41	65	63,08%
wat	8	8	16	50,00%
niet	4	15	19	78,95%
met	11	9	20	45,00%
totaal	47	73	120	60,83%

Tabel 2: Overzicht van standaardtalige en niet-standaardtalige varianten bij de afzonderlijk geanalyseerde functiewoorden in *Hallo Kroket*

Het woord *dat* komt vaker voor in niet-standaardtalige vorm (63,08%), terwijl *wat* een volledig evenwicht vertoont tussen standaardtalige en niet-standaardtalige realisaties (50,00%). Bij *niet* is het aandeel niet-standaardtalige vormen bijzonder hoog (78,95%), wat wijst op een sterke voorkeur voor *ni*. Daarentegen is *met* vaker standaardtalig. Wat bovendien ook opvalt in de transcripties, is dat t-deletie niet enkel voorkomt bij functiewoorden, maar ook bij andere woordsoorten. Dat blijkt bijvoorbeeld uit zinnen, zoals: *Maksim, die was goe, hé, denk ik* en *Ma da's ook zo stom, dan moe je alleen gaan*. In totaal kwamen nog twaalf gevallen van t-deletie voor bij woordsoorten die niet tot de functiewoorden behoren.

Daarnaast wordt het aandeel niet-standaardtaalgebruik van gast Maksim vergeleken met dat van Ketnetwrappers Thomas en Emma. Dit biedt een helder overzicht van het taalgebruik van de Ketnetwrappers zelf.

	Maksim	Ketnetwrappers	totaal	Percentage niet-standaardtaligheid Maksim	Percentage niet-standaardtaligheid Ketnetwrappers
deletie van de eind-/t/	42	31	73	57,53%	42,47%
diminutieven	2	9	11	18,18%	81,82%
Engels	4	10	14	28,57%	71,43%
ge/gij	14	1	15	93,33%	6,67%

Tabel 3: Overzicht van niet-standaardtalige varianten bij Ketnetwrappers en gast Maksim in Hallo Kroket

Maksim gebruikt opvallend vaker de niet-standaardvormen *ge* en *gij* (93,33%) en de deletie van de eind-/t/ in korte functiewoorden (57,53%). De Ketnetwrappers daarentegen vertonen een hoger aandeel niet-standaardtaligheid bij de diminutieven (81,82%) en Engelse invloeden (71,43%). Het relatief hoge aandeel niet-standaardtaalgebruik bij gast Maksim is opmerkelijk, aangezien hij van 2019 tot 2023 deel uitmaakte van de vorige cast van *#LikeMe*. In die periode kreeg hij volgens Ella Michiels ongeveer twintig uur taalcoaching (Michiels, 2026, bijlage 8.2). Desondanks maakt hij hier frequent gebruik van niet-standaardtalige vormen.

4.1.2 Karrewiet

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaard
eind-/t/	80	5	85	5,88%
realisatie van het diminutief	19	0	19	0,00%
realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud	28	0	28	0,00%

Tabel 4: Overzicht van de verdeling van standaardtalige en niet-standaardtalige variabelen in Karrewiet

Het taalgebruik op *Karrewiet* is overwegend standaardtalig. De enige afwijkingen van de standaardtaal zijn de vijf deleties van de eind-/t/. Voor zowel de realisatie van het diminutiefsuffix als de subjectsvormen van de tweede persoon enkelvoud worden uitsluitend standaardtalige vormen gebruikt, wat duidt op een sterke

normconformiteit in deze categorieën. Ook deletie van de /h/ aan het woordbegin en buigingsvormen op -n bij adnominale woorden komen niet voor.

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaardtalig
dat	36	3	39	7,69%
wat	10	1	11	9,09%
niet	12	1	13	7,69%
met	22	0	22	0,00%
totaal	80	5	85	5,88%

Tabel 5: Overzicht van standaardtalige en niet-standaardtalige varianten bij de afzonderlijk geanalyseerde functiewoorden in Karrewiet

In het algemeen blijkt dat de eind-/t/ in de meeste gevallen standaardtalig wordt uitgesproken. Van de 85 geanalyseerde functiewoorden zijn er vijf deleties, wat neerkomt op 5,88%. Ook per woord is dat patroon zichtbaar. Bij *dat* komt het weglaten van de eind-/t/ het vaakst voor in absolute cijfers (drie gevallen), gevolgd door *wat* en *niet* (elk één geval). *Met* daarentegen vertoont geen deleties. Het relatieve aandeel ligt echter het hoogst bij *wat* (9,09%).

Een nadere blik op de contexten waarin deze niet-standaardtalige vormen voorkomen, laat zien dat t-deletie enerzijds verschijnt in interactiemomenten. Wanneer presentator Jelle bijvoorbeeld een vraag stelt, wordt de eind-t in *wat* weggelaten. Zulke spontane vraagstellingen liggen dicht bij informeel taalgebruik dan presentatiemomenten die meer als monoloog gekarakteriseerd kunnen worden.

Jelle | **Wa** mogen we nog verwachte de komende dage?

Anderzijds komt t-deletie ook voor in de intro en outro van *Karrewiet*. Die fragmenten hebben een meer persoonlijke en toegankelijke toon, omdat de presentator zich rechtstreeks tot het jong publiek richt. In zulke contexten zal dan sneller een minder formele spreekstijl gehanteerd worden om nabijheid te creëren.

Jelle | Hey! Tijd voor de eerste *Karrewiet* van de kerstvakantie. En het wordt een warme uitzending met veel nieuws van de Warmste Week. Leuk **da** je kijkt.

Jensen | Morgen eerst zon, daarna iets meer wolke en het wordt 5 grade. Eindige, **da** doen we in China met een groot ijs- en sneeuwfestival. Zowat alles is hier gebouwd met ijs. Maar het leukste vind ik sowieso deze glijbaan. Voilà, **da** was het. Tot morgen. Doei.

4.1.3 #LikeMe

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaard
eind-/t/	43	44	87	50,57%
realisatie van het diminutief	8	2	10	20,00%
realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud	53	0	53	0,00%

Tabel 6: Overzicht van de verdeling van standaardtalige en niet-standaardtalige variabelen in #LikeMe

Het taalgebruik in #LikeMe vertoont een duidelijke mix van standaardtalige en niet-standaardtalige realisaties. Zo komt niet-standaardtaal opnieuw het vaakst voor bij de deletie van de eind-/t/, waar 50,57% van de gevallen afwijkt van de standaardtaal. Bij het gebruik van diminutieven is de standaardtaal dominanter. In de aflevering komt het woord *schatteke* twee keer voor. Opvallend is dat de realisatie van de subjectsvorm van het persoonlijke voornaamwoord in de tweede persoon enkelvoud volledig standaardtalig is. Ella Michiels benadrukt wel dat bij de acteurs tijdens de taalcoaching sterk wordt ingezet op een natuurlijke realisatie van *je* of *jij* (Michiels, 2026, bijlage 8.2). Daarnaast komen er in #LikeMe geen gevallen voor van /h/-deletie aan het woordbegin noch van buigingsvormen op -n bij adnominale woorden.

	standaardtalig	niet-standaardtalig	totaal	percentage niet-standaardtalig
dat	26	17	43	39,53%
wat	5	4	9	44,44%
niet	7	23	30	76,67%
met	5	0	5	0,00%
totaal	43	44	87	50,57%

Tabel 7: Overzicht van standaardtalige en niet-standaardtalige varianten bij de afzonderlijk geanalyseerde functiewoorden in #LikeMe

Vooraf bij *niet* valt het hoge aandeel deleties op. Daarbij wordt in 76,67% van de gevallen *ni* gebruikt. Ook *wat* en *dat* vertonen een aanzienlijk aandeel niet-standaardgebruik. Daartegenover staat *met*, dat uitsluitend in de standaardtalige vorm voorkomt. In #LikeMe blijkt bovendien dat de deletie van de eind-t in korte functiewoorden

vooral optreedt in interacties waarin gesprekspartners elkaars taalgebruik overnemen. Wanneer één spreker de eind-t weglaat, volgt de andere spreker vaak hetzelfde patroon, wat wijst op accommodatie en meer bepaald convergentie.

Louise | Hey! Je kent ons nog **ni**, maar nu al grote fan. Ik ben Louise en dit is... Jules. Jules, daarnet kon je **ni** zwijgen over hoe jij haar kent van social media en haar foto's 20 keer per dag bekijkt.
Jules | Da's **ni** waar.

Louise | Euhm, jawel. Je hebt het letterlijk net gezegd. Vlak na **da** je bijna was flauwgevallен omdat je haar ineens op onze speelplaats zag.

Mia | Oh, altijd leuk om mijn volgers te ontmoete. Hey, ik wil zeker een selfie maken, hoor.

Louise | Nee, merci. Daarvoor staan wij hier **ni**. Wij wilde gewoon even zeggen **da wa** je zo net van plan was, sociale zelfmoord is.

4.2 Onderlinge vergelijking van de programma's

De chi-kwadraattest kon enkel worden uitgevoerd voor de realisatie van de eind-/t/ in korte functiewoorden. Voor de overige variabelen waren de frequenties te laag (met verwachte waarden in één of meerdere cellen die kleiner dan vijf zijn), waardoor niet voldaan werd aan de voorwaarden voor het uitvoeren van een chi-kwadraattest.

De chi-kwadraattest voor de vergelijking van t-deletie tussen *Hallo Krokiet* en *Karrewiet* wijst op een statistisch significant verband ($\chi^2 = 63,74$; $p = < 0,0001$). Dit betekent dat de geobserveerde verschillen in t-behoud en t-verlies tussen beide programma's niet op toeval berusten. Ook bij de vergelijking tussen *#LikeMe* en *Karrewiet* blijkt er sprake te zijn van een statistisch significant verband ($\chi^2 = 42,15$; $p = < 0,0001$). Wanneer *Hallo Krokiet* en *#LikeMe* vergeleken worden, valt het op dat er hier geen statistisch significant verband wordt vastgesteld ($\chi^2 = 2,16$; $p = 0,141645$). Dit suggereert dat de verschillen in t-behoud en t-verlies tussen beide programma's mogelijk aan toeval te wijten zijn.

Karrewiet verschilt dus duidelijk van zowel *Hallo Krokiet* als *#LikeMe* wat betreft het gebruik van t-deletie, aangezien in beide vergelijkingen een statistisch significant verband werd vastgesteld. Concreet blijkt *Karrewiet* voor de gegeven variabele significant standaardtaliger dan de andere twee programma's. De andere variabelen wijzen in dezelfde richting, maar voor die variabelen kunnen we die tendens dus niet statistisch onderbouwen. Tussen *Hallo Krokiet* en *#LikeMe* wordt daarentegen geen significant verschil gevonden, wat erop wijst dat er daar geen statistisch significant bewijs is voor een verband tussen de programma's en het voorkomen van t-behoud of t-deletie.

4.3 Het aandeel van het Engels

	fraseologische ontleningen	evaluatieve adjectieven	evaluatieve persoonsverwijzing	overig Engels	totaal Engels	percentage Engelse lexemen met evaluatieve connotatie
Hallo Kroket	0	2	1	10	13	23,08%
Karrewiet	0	1	0	1	2	50,00%
#LikeMe	15	4	5	11	35	25,71%

Tabel 8: Aandeel van Engels per programma

De geanalyseerde Engelse uitingen in het taalgebruik op Ketnet zijn luxeleenwoorden. Het gaat immers niet om woorden die uit noodzaak worden overgenomen, maar om bewuste keuzes waarbij er duidelijke Nederlandse equivalenten beschikbaar zijn (De Decker & Vandekerckhove, 2013, p. 6). Daarom zijn woorden als *high five* en *webcam* uit *Hallo Kroket* en *clickbait* uit *#LikeMe* niet opgenomen in het corpus, aangezien deze als onvrijwillige inserties kunnen worden beschouwd.

Om na te gaan of het verschil in het aandeel Engels tussen de verschillende programma's significant was, was het de bedoeling om chi-kwadraattesten uit te voeren. Dat bleek echter niet mogelijk, omdat de cellen met Engelse woorden te weinig attestaties bevatten. Er zijn wel duidelijke verschillen tussen de programma's, zowel wat betreft de hoeveelheid als het type Engels dat gehanteerd wordt. In absolute aantallen bevat *#LikeMe* het meeste Engels, terwijl *Hallo Kroket* en *Karrewiet* aanzienlijk minder Engelse elementen vertonen. *Hallo Kroket* bevat tweemaal het Engelse evaluatieve adjectief *chill* en één Engelstalige evaluatieve persoonsverwijzing. Zo wordt een kind omschreven als: *Senne is een echte **legend***. Daarnaast komt in dit programma relatief vaak Engels voor in de categorie 'overig Engels', zoals het gebruik van *yes* als antwoord op een vraag. In *Karrewiet* komt één Engelstalig evaluatief adjectief voor, namelijk *cute*. Dit verschijnt in de zin: *Iedereen begon snel te filme en da's maar goed ook, want het beeld is heel **cute***. Daarnaast is er ook één voorbeeld van wat onder de categorie 'overig Engels' valt. Het gaat om het werkwoord *chillen*, gebruikt in de zin: *Jullie moge even **chille***. *#LikeMe* daarentegen vertoont met 25,71% een groter aandeel evaluatieve lexemen. Bovendien komen er hier ook fraseologische ontleningen voor, die in andere programma's niet werden aangetroffen, zoals: *de Klik is **back in business*** en *Don't hate, appreciate!* Ook zijn er vier evaluatieve aansprekingen die verwijzen naar personen, zoals: *Like, bedankt om de planeet kapot te make, **weirdo*** en *Nu gaat ze ons sowieso een **loser** vinde*.

Aangezien de verschillende programma's niet exact even sterk vertegenwoordigd zijn in het corpus, geven we naast de absolute cijfers ook even de percentages voor de aanwezigheid van het Engels. Voor *Hallo Kroket* is dat 0,59%, voor *Karrewiet* 0,07%, voor *#LikeMe* 2,59%. In alle gevallen zijn dit dus verwaarloosbare aantallen.

De resultaten tonen aan dat Engels slechts een beperkte plaats inneemt binnen het evaluatieve adjectiefgebruik in de onderzochte programma's. In *Hallo Kroket* werden 58 Nederlandse tegenover twee Engelse evaluatieve adjectieven aangetroffen, wat overeenkomt met 96,67% en 3,33%. Een gelijkaardig patroon is zichtbaar in *Karrewiet*, waar 95,92% van de evaluatieve adjectieven Nederlands is en slechts 4,08% Engels. *#LikeMe* bevat relatief gezien het grootste aandeel Engelse evaluatieve adjectieven, maar ook daar blijft Nederlands dominant met 91,49% tegenover 8,51% Engelse adjectieven.

4.4 Vergelijking met Van Rijckeghem (2017)

Van Rijckeghem (2017) onderzocht in haar masterproef het taalgebruik en de taalperceptie op Ketnet vanuit drie invalshoeken: de taalnorm, het taalgevoel en de taalwerkelijkheid. De context uit deze masterproef verschilt echter van de huidige situatie op Ketnet. Zo werd destijds nog gewerkt met het Taalcharter uit 2012 en had *Karrewiet* geen vaste presentatoren, maar werd het programma volledig gedragen door een voice-over. Vandaag is dat format geëvolueerd. *Karrewiet* wordt namelijk gepresenteerd door vier vaste gezichten die voor een greenscreen staan. Hoewel de voice-over nog steeds aanwezig is, wordt die nu voornamelijk gebruikt bij fragmenten waarin beeldmateriaal centraal staat. Bij een vergelijking van het Taalcharter van 2012 met de versie die in 2017 opnieuw bekrachtigd werd, blijkt echter dat er inhoudelijk geen wijzigingen zijn doorgevoerd. De richtlijnen zijn volledig identiek gebleven, waardoor er sprake is van een herbevestiging van het bestaande taalbeleid. Naast *Karrewiet*, het taalgebruik van de Ketnetwrappers en klassieke fictie, nam Van Rijckeghem ook realistische fictie en Ketnet op Youtube onder de loep. Deze onderdelen vallen echter buiten het bestek van deze masterproef en werden daarom niet meegenomen in de analyse. Voor de analyse van /h/-deletie aan het woordbegin nam Van Rijckeghem ook het woord 'het' op. In deze studie is dat, in navolging van Van Hoof (2013), bewust niet gedaan. Dat verklaart ook waarom in de studie van Van Rijckeghem het aandeel /h/-deleties zo hoog ligt.

4.4.1 Het taalgebruik van de Ketnetwrappers

Om het taalgebruik van de Ketnetwrappers duidelijk te kunnen vergelijken, werd in deze analyse het aandeel van Maksim Stojanac in *Hallo Kroket* uit de dataset gefilterd. Het valt hierbij op dat het taalgebruik in *Hallo Kroket* voor meerdere variabelen iets minder standaardtalig is dan in de studie van Van Rijckeghem. Voor de realisatie van de eind-/t/ noteert Van Rijckeghem 20% niet-standaardtalige vormen, terwijl in deze studie 45,59% niet-standaardtalige realisaties werden vastgesteld. Ook bij de realisatie van het diminutief is er een verschil. Bij Van Rijckeghem is 15% van de vormen niet-standaardtalig, terwijl dit in deze analyse oploopt tot 25,00%. Voor de realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud ligt het aandeel niet-standaardtalige vormen bij Van Rijckeghem laag, namelijk 3% voor het *gij*-systeem. In deze analyse bedraagt dat percentage 2,00%. De deletie van de /h/ komt in de recente aflevering van *Hallo Kroket* slechts één keer voor, terwijl dit in haar studie 50% bedraagt. In onze analyse van de Ketnetwrappers wordt geen flexie op -n aangetroffen. Ook bij Van Ryckeghem scoort deze flexie laag: zij noteert 4% voor de flexie-n bij lidwoorden.

Globaal genomen lijken de wrappers dus vandaag hoger te scoren voor standaardtaligheid, behalve voor het *gij*-systeem.

4.4.2 *Karrewiet*

Een vergelijking bij het programma *Karrewiet* toont zowel overeenkomsten als verschillen. In beide analyses domineert het standaardtalige taalgebruik sterk. In haar onderzoek werd 40% deletie van de begin-/h/ vastgesteld, terwijl dit fenomeen in de huidige analyse niet voorkomt. In de huidige studie blijkt dan echter dat er een klein aandeel eind/t/-deleties voorkomt in korte functiewoorden (5,88%), terwijl deze variabele 0% bedraagt in haar studie. Andere kenmerken zoals niet-standaardtalige diminutievormen en subjectsvormen van de tweede persoon enkelvoud blijven in beide studies afwezig. Globaal genomen bevestigt de vergelijking dat *Karrewiet*-presentatoren een sterk gestandaardiseerd taalgebruik hanteren.

4.4.3 Klassieke fictie

Wanneer de resultaten voor klassieke fictie vergeleken worden op basis van dezelfde variabelen vallen zowel gelijkenissen als verschillen op tussen de onderzochte reeksen van Van Rijckeghem (*De regel van 3S* en *Ghost Rockers*) en de door mij geanalyseerde aflevering van *#LikeMe*. Wat de realisatie van de eind-/t/ betreft, komen niet-standaardtalige vormen in de drie reeksen voor. Het hoogste percentage wordt vastgesteld in *De regel van 3S* (70%), gevolgd door *#LikeMe* (50,57%) en *Ghost Rockers* (36%). Voor de niet-standaardtalige realisatie van het diminutief is er een groot contrast. *De regel van 3S* scoort 83%, terwijl bij *#LikeMe* slechts 20,00% wordt vastgesteld. *Ghost Rockers* vertoont gelijkaardige cijfers (22%). Opvallend is verder dat er in *#LikeMe* geen enkele realisatie van *gij* voorkomt, terwijl dit in de klassieke fictie uit de studie van Van Rijckeghem wel het geval is (4% en 13%). Ook voor /h/-deletie liggen de percentages bij Van Rijckeghem aanzienlijk hoger (71% en 58%) dan bij *#LikeMe*, waar dit niet aangetroffen wordt. Tot slot komen buigingsvormen op -n niet voor in *#LikeMe*. In de reeksen die Van Rijckeghem onderzocht heeft zijn deze vormen wel aanwezig, al blijven de percentages beperkt (10% en 3%).

5 Discussie

De resultaten van dit onderzoek tonen duidelijke verschillen in het taalgebruik tussen *Hallo Kroket*, *Karrewiet* en *#LikeMe*. Dit bevestigt dat het programmagenre een bepalende rol speelt in de mate van standaardtaligheid.

In lijn met de eerste onderzoeksvraag, namelijk welke variatiepatronen zichtbaar zijn in het gebruik van standaardtaal en tussentaal op Ketnet, blijkt dat er duidelijke verschillen optreden. Vooral de realisatie van de eind-/t/ in korte functiewoorden vormt daarbij een onderscheidend kenmerk. Terwijl in *Karrewiet* nauwelijks t-deletie voorkomt bij korte functiewoorden (5,88%), ligt dit percentage aanzienlijk hoger in zowel *Hallo Kroket* (60,83%) als *#LikeMe* (50,57%). Deze bevinding wordt statistisch ondersteund door de chi-kwadraattesten die aantonen dat de verschillen tussen *Karrewiet* en de andere programma's significant zijn, terwijl het verschil tussen *Hallo Kroket* en *#LikeMe* niet significant blijkt. Dit wijst erop dat beide programma's, ondanks hun verschillende formats, een vergelijkbaar informeel taalregister hanteren. Dit bevestigt bovendien ook dat t-deletie een laagdrempelige vorm van tussentaal is, die gemakkelijker binnensluipt in informele contexten dan andere niet-standaardtalige kenmerken. Verder tonen de resultaten op het niveau van functiewoorden aan dat bepaalde woorden bijzonder gevoelig zijn voor niet-standaardtalige realisaties. In *Hallo Kroket* en *#LikeMe* vertonen de functiewoorden *dat* en *niet* namelijk hoge percentages niet-standaardtaligheid.

Wat betreft de realisatie van de diminutieven overheersen in alle programma's de standaardtalige vormen. Toch wordt bij *Hallo Kroket* 25,00% en bij *#LikeMe* 20,00% van de diminutieven niet-standaardtalig gerealiseerd, terwijl bij *Karrewiet* uitsluitend standaardtalige vormen voorkomen. Ook bij de subjectsvormen van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud zijn de verschillen tussen de programma's opvallend. In *Karrewiet* en *#LikeMe* worden uitsluitend standaardtalige vormen gebruikt, terwijl *Hallo Kroket* 21,43% niet-standaardtalige vormen bevat. Opvallend is wel dat de gastspreker Maksim Stojanac in *Hallo Kroket* frequent *ge* of *gij* gebruikt, terwijl de Ketnetwrapper dit slechts één keer doet. De deletie van de /h/ aan het woordbegin en adnominale buigingsvormen op -n kwamen nauwelijks voor. We stellen dus vast dat van de klassieke Vlaamse tussentaalkenmerken die uitvoerig beschreven worden in de vakliteratuur, slechts een beperkt aantal zijn weg vindt in het taalgebruik op Ketnet.

De tweede onderzoeksvraag focust op de verhouding tussen standaardtaal en tussentaal per programmagenre. De resultaten tonen aan dat *Karrewiet* sterk aansluit bij de norm van het Nieuwsnederlands, zoals vooropgesteld in het Taalcharter. De zeer lage percentages niet-standaardtaligheid en het feit dat niet-standaardvormen voornamelijk voorkomen in minder formele onderdelen wijzen op een bewuste en gecontroleerde omgang met de taalnorm. Daartegenover staat *Hallo Kroket*, waar een aanzienlijk hoger aandeel tussentaal wordt vastgesteld. Dit komt overeen met de spontane aard van het programma, waarin interactie en entertainment centraal staan. *#LikeMe* neemt een tussenpositie in. Hoewel het een fictiereeks is waarin aandacht voor de standaardtaal verwacht wordt, vertoont het taalgebruik duidelijke kenmerken van tussentaal, vooral in dialogen.

De bevindingen kunnen worden teruggekoppeld aan de vooropgestelde hypothesen. De verwachting dat *Karrewiet* het meest standaardtalig zou zijn, wordt duidelijk bevestigd. Voor *Hallo Krokot* en *#LikeMe* tonen de resultaten echter een zekere spanning met het Taalcharter. Hoewel voor Ketnet ook aandacht voor de standaardtaal wordt verwacht in informele contexten en in fictie, blijkt in de praktijk dat bepaalde tussentaalkenmerken wel degelijk goed vertegenwoordigd zijn, zeker bij dialogische en informele momenten. Die resultaten sluiten aan bij de interviews met de taaladviseur en taalcoach. Beiden gaven aan dat er binnen Ketnet ruimte is voor een zekere evolutie van de norm. Daarbij wordt belang gehecht aan een taalgebruik dat authentiek en geloofwaardig overkomt en herkenbaar blijft voor kinderen en jongeren.

Engelse lexemen blijken slechts in beperkte mate aanwezig op Ketnet, wat een antwoord biedt op de derde onderzoeksvraag. Hoewel *#LikeMe* in absolute cijfers het hoogste aantal Engelse elementen bevat (35 gevallen), blijven de percentages in de drie programma's bijzonder laag: 2,59% van de woorden in de data voor *#LikeMe*, 0,51% in *Hallo Krokot* en slechts 0,07% in *Karrewiet*. Het gebruik van het Engels is daarmee in alle gevallen zo goed als verwaarloosbaar en het aantal attestaties is ook te laag om de verschillen tussen de programma's statistisch te onderbouwen.

Over het algemeen heeft slechts een minderheid van de Engelse lexemen in de drie programma's een evaluatieve connotatie. Uit de analyse blijkt dat het aandeel Engelse evaluatieve adjectieven 3,33% bedraagt in *Hallo Krokot*, 4,08% in *Karrewiet* en 8,51% in *#LikeMe*. Dat betekent dat het aandeel van het Engels wel degelijk hoger ligt bij deze specifieke lexemen dan in de dataset als geheel, wat de bevindingen van Zenner et al. (2023) en Schuring (2025) enigszins lijken te bevestigen, maar het moet toch vooral gezegd worden dat ook bij de evaluatieve adjectieven de Engelse lexemen een kleine minderheid vormen. Wanneer Engels voorkomt, gaat het wel doorgaans gepaard met een positieve polariteit, wat ook een bevestiging zou kunnen zijn van de bevindingen van Schuring (2025), maar de lage frequentiecijfers zetten aan tot voorzichtigheid bij de interpretatie. Globaal genomen tonen deze bevindingen dat Ketnetkijkers niet overspoeld worden door Engels, ondanks de sterke associatie van Engels met jongerentaal (zie Zenner et al., 2023).

De vergelijking met de studie van Van Rijckeghem (2017) wijst niet op een eenduidige evolutie richting meer of minder standaardtaligheid, maar eerder op een verschillend beeld per programmagenre. Zo biedt deze vergelijking ook een antwoord op de vierde onderzoeksvraag. Bij de Ketnetwrappers lijkt er sprake van een toename van de substandaardtaligheid. Binnen *Hallo Krokot* wordt er voor variabelen, zoals de deletie van de eind-/t/ en diminutieven, hogere percentages niet-standaardtalige vormen vastgesteld dan in 2017. Voor *Karrewiet* blijft het taalgebruik daarentegen in beide studies sterk gestandaardiseerd, wat wijst op continuïteit in normgericht taalgebruik binnen het nieuwsgenre. Voor fictie levert de vergelijking een genuanceerder beeld op. Hoewel *#LikeMe* nog steeds kenmerken van tussentaal vertoont, blijkt de reeks globaal standaardtaliger dan oudere fictiereeksen, zoals *De regel van 3S* en *Ghost Rockers*, onder meer door lagere percentages t-deletie en het ontbreken van *ge/gij* en h-deletie. Dit betekent dat er niet geconcludeerd kan worden dat fictie op Ketnet evolueert naar meer substandaardtaalgebruik.

6 Conclusie

Deze masterproef had als doel inzicht te verwerven in het taalgebruik op Ketnet. Er werd daarbij aandacht besteed aan de verhouding tussen standaardtaal en tussentaal en het gebruik van Engels. Daarnaast werd nagegaan of er evoluties zijn ten opzichte van een eerder vergelijkbaar onderzoek uit de masterproef van Marte Van Rijckeghem (2017).

In de eerste plaats bestaan er duidelijke variatiepatronen tussen standaardtaal en tussentaal, waarbij vooral t-deletie een gevoelige indicator van informalisering is. Die variatie hangt nauw samen met het programmagenre. Zo sluit *Karrewiet* sterk aan bij de norm van het Nieuwsnederlands, terwijl *Hallo Kroket* en *#LikeMe* meer ruimte laten voor tussentaal. Daaruit blijkt dat iedereen die verantwoordelijk is voor het taalgebruik binnen die programma's rekening houdt met het programmagenre en daarbij registergevoeligheid aan de dag leggen. Dat is precies ook wat de taaladviseur en de taalcoach van hen verwachten. De jongerenzender Ketnet profileert zich dus zeker niet als een rebelse zender op het vlak van taalgebruik, wel integendeel, de zender is behoorlijk normgetrouw. Wat het gebruik van Engels betreft, kan worden geconcludeerd dat de aanwezigheid ervan binnen de onderzochte programma's beperkt blijft. Als Engels ergens verwacht kon worden, dan was het bij de evaluatief geladen woorden. Die verwachting wordt echter niet ingelost. Hoewel Ketnet bedoeld is voor jongeren, weerspiegelt de zender dus ook in dat opzicht niet noodzakelijk het taalgebruik van jongeren.

De vergelijking met eerder onderzoek levert geen eenduidig beeld op van taalverandering, maar wijst eerder op genrespecifieke ontwikkelingen. Het taalgebruik in *Karrewiet* blijft stabiel en normgericht. Bij de Ketnetwrappers lijkt het gebruik van substandaardtaligheid toe te nemen. Voor fictieprogramma's is het beeld minder eenduidig. Hoewel *#LikeMe* nog steeds kenmerken van tussentaal vertoont, is de reeks in vergelijking met oudere fictieprogramma's globaal standaardtaliger. Dat laatste is een interessante vaststelling: standaardtalige fictieseries voor volwassenen zijn ver te zoeken op de VRT, maar voor een jongerenpubliek blijkt een grote portie standaardtaal niet incompatibel met fictie. *#LikeMe* is ontzettend populair bij jongeren. Standaardtaalgebruik (naast een bescheiden portie tussentaal) staat die populariteit duidelijk niet in de weg.

Tot slot biedt dit onderzoek verschillende aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. Zo zou het taalgebruik van Maksim Stojanac verder uitgediept kunnen worden. Aangezien hij in dit onderzoek reeds werd opgenomen als gast binnen *Hallo Kroket*, biedt dit een waardevolle basis voor een vergelijking met andere contexten. Vervolgonderzoek zou immers kunnen nagaan in welke mate zijn taalgebruik verschilt tussen zijn rol als acteur bij de vorige cast van *#LikeMe* en zijn optreden als gast bij Ketnet. Een dergelijke vergelijking kan inzicht bieden in de stilistische variatie binnen één spreker en de mate waarin taalgebruik aangepast wordt aan verschillende medirollen. Daarnaast kan toekomstig onderzoek zich richten op een grotere dataset om de generaliseerbaarheid van de bevindingen te vergroten. Ook perceptieonderzoek bij jonge kijkers kan inzicht bieden in hoe zij verschillen tussen standaardtaal en tussentaal herkennen en waarderen.

Samengevat toont dit onderzoek aan dat Ketnet een evenwicht probeert te bewaren tussen normatief taalgebruik en authentieke communicatie, waarbij het programmagenre een rol speelt. De bevindingen dragen bij tot een beter begrip van de relatie tussen taalnormen en taalgebruik voor jonge doelgroepen.

7 Bibliografie

Adviescommissie Taalvariatie. (2019). *Visie op taalvariatie en taalvariatiebeleid* (Rapport februari 2019). Taalunie.

Cambridge Dictionary. (2026). *Stance*. Geraadpleegd op 5 mei 2026, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/stance>

De Caluwe, J. (2002). Tien stellingen over functie en status van tussentaal in Vlaanderen. In J. De Caluwe, D. Geeraerts, S. Kroon, V. Mamadouh, R. Soetaert, L. Top, T. Vallen (Reds.), *Taalvariatie en taalbeleid. Bijdragen aan het taalbeleid in Nederland en Vlaanderen* (pp. 57-67). Garant.

De Caluwe, J. (2009). Tussentaal wordt omgangstaal in Vlaanderen. *Nederlandse Taalkunde*, 14(1), 8-25.

De Decker, B. & Vandekerckhove, R. (2013). De integratie van Engels in Vlaamse jongerentaal kwantitatief en kwalitatief bekeken: das wel nice! :p. *Nederlandse Taalkunde*, 18, 1-34.

De Sutter, G., & Vogl, U. (2025). Spreek, en ik zal zeggen wie je bent: Eerste kennismaking met het Nederlands in de Lage Landen (en daarbuiten). In G. De Sutter & U. Vogl (Reds.) *De vele gezichten van het Nederlands* (pp. 22-42). Acco.

Fortman, J. (2003). Adolescent language and communication from an intergroup perspective. *Journal of Language and Social Psychology*, 22(1), 104-111. <https://doi.org/10.1177/0261927X02250061>

Janssens, G., & Marynissen, A. (2011). *Het Nederlands vroeger en nu*. Acco.

Ketnet. (2025, 8 januari). #Firstimpressions (Seizoen 1 - Mia, Aflevering 1). [Aflevering tv-serie]. In *#LikeMe*. VRT.

Ketnet. (2025, 5 november). MAKSIM verrast zijn superfans! (Seizoen 1, Aflevering 179). [Aflevering tv-serie]. In *Hallo Kroket*. VRT.

Ketnet. (2025, 11 november). Het nieuws van dinsdag 11 november (Seizoen 2025, Aflevering 225). [Aflevering tv-serie]. In *Karrewiet*. VRT.

Ketnet. (2025, 19 december). Het nieuws van vrijdag 19 december (Seizoen 2025, Aflevering 253). [Aflevering tv-serie]. In *Karrewiet*. VRT.

Ketnet. (2025, 22 december). Het nieuws van maandag 22 december (Seizoen 2025, Aflevering 254). [Aflevering tv-serie]. In *Karrewiet*. VRT.

Ketnet. (2026, 5 maart). Het nieuws van donderdag 5 maart (Seizoen 2026). [Aflevering tv-serie]. In *Karrewiet*. VRT.

Leppänen, S. (2007). Youth language in media contexts: Insights into the functions of English in Finland. *World Englishes*, 26(2), 149-169.

Lybaert, C., & Delarue, S. (2025). Ge hoort ver nie ander: Waarom tussentaal in Vlaanderen een blijver is. In G. De Sutter & U. Vogl (Reds.) *De vele gezichten van het Nederlands* (pp. 185-206). Acco.

Madigan S., McArthur B.A., Anhorn C., Eirich R. & Christakis D.A. (2020). Associations Between Screen Use and Child Language Skills: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatrics*, 174(7), 665-675. doi:10.1001/jamapediatrics.2020.0327

Rosseel, L., Zenner, E., Faviana, F. & Van Landeghem, B. (2024). The (Lack of) Saliency of T/V Pronouns in Professional Communication: Evidence from an Experimental Study for Belgian Dutch. *Languages*, 9, 1-21. <https://doi.org/10.3390/languages9030112>

Schuring, M. (2025). Goed, bad and ugly: On the role of English evaluative adjectives as a youth language marker for emerging teenagers in Flanders. In L. Rosseel & E. Zenner (Eds.), *Variation in Language Acquisition unity in diversity*, 86-107. John Benjamins.

Stenström, A.B., & Jørgensen, A.M. (2009). *Youngspeak in a multilingual perspective*. John Benjamins Publishing Company.

Team Taaladvies. (z.d.). *Standaardtaal, tussentaal en dialect (taalkundige termen)*. Vlaanderen.be. Geraadpleegd op 11 december 2025, van <https://www.vlaanderen.be/team-taaladvies/taaladviezen/woordgebruik/standaardtaal/standaardtaal-tussentaal-en-dialect-taalkundige-termen>

Vandekerckhove, R. (2005). Belgian Dutch versus Netherlandic Dutch: New patterns of divergence? On pronouns of address and diminutives. *Multilingua*, 24, 379-397. <https://doi.org/10.1515/mult.2005.24.4.379>

Van Hoof, S. (2013). *Feiten en fictie: een sociolinguïstische analyse van het taalgebruik in fictiereeksen op de Vlaamse openbare omroep (1977-2012)* [Proefschrift]. Universiteit Antwerpen.

Van Rijckeghem, M. (2017). *Taalgebruik en taalperceptie op Ketnet* [Masterscriptie]. Universiteit Gent.

VRT. (2017). *Taalcharter*. Geraadpleegd op 23 september 2025, van <https://www.vrt.be/nl/over-ons/onze-opdracht/missie-en-waarden/themas/taal>

Zenner, E., Rosseel, L., & Speelman, D. (2021). Starman or Sterrenman: An acquisitional perspective on the social meaning of English in Flanders. *SageJournals*, 25(3), 568-591. <https://doi.org/10.1177/1367006920960816>

Zenner, E., Hilte, L., Backus, A., & Vandekerckhove, R. (2023). On Sisters and Zussen: Integrating semasiological and onomasiological perspectives on the use of English person-reference nouns in Belgian-Dutch teenage chat messages. *Folia Linguistica*, 57(2), 449-480.

Zenner, E. (2025). Nog wel nice? Engelse leenwoorden in het Nederlands. In G. De Sutter & U. Vogl (Eds.) *De vele gezichten van het Nederlands* (pp. 336-362). Acco.

8 Bijlagen

8.1 Interview Geertje Slangen

Hoe zou u uw functie als taaladviseur binnen de VRT omschrijven?

Ik heb het stokje overgenomen van Ruud Hendrickx vijf jaar geleden. Eigenlijk zet ik voor een groot stuk zijn werk verder. Uiteraard hou ik rekening met hoe de maatschappij zich verder ontwikkelt, ook qua taal. Dus daar probeer ik altijd wel rekening mee te houden, maar dus in principe zet ik mee het taalbeleid uit. Dat taalbeleid vertrekt eigenlijk voor een groot stuk vanuit de beheersovereenkomst die VRT afsluit met de Vlaamse overheid. Daarin staat dat wij als VRT het Standaardnederlands uitdragen in onze publieke uitingen. Dat heeft heel veel vormen uiteraard. Ik doe daar eigenlijk veel in. We hebben dus een Taalcharter waarin staat hoe de gesproken taal moet klinken. Het is wel de bedoeling dat we die nog eens een keer goed tegen het licht gaan houden om te kijken of dat nog altijd actueel is. Willen we nog altijd dat de mensen zo klinken? In grote lijnen blijft die nog wel vrij actueel en is dat ook nog wel altijd de lijn die wij willen volgen, maar het kan zijn dat we ze wel eens wat anders moeten formuleren.

Verder hebben we ook voor de geschreven taal ondertussen een soort stijlboek. Dat is bijvoorbeeld niet helemaal hetzelfde als dat van VRT NWS. Daar zijn ook wel wat andere kleine verschillen in, maar in grote lijnen is dat wel de stijl die wij vanuit VRT willen gebruiken in al onze geschreven teksten. Dat gaat dan ook over toegankelijk taalgebruik. Dat vind ik wel heel belangrijk en daar probeer ik nu heel sterk mee bezig te zijn. Dus zijn we toegankelijk genoeg zodanig dat iedereen mee is, dat mensen die ook het Nederlands minder goed machtig zijn mee kunnen volgen en begrijpen waar we het over hebben? Dat gaat dan ook over verschillende leeftijden uiteraard, dus dat is dan ook wel belangrijk voor Ketnet. Ook daar moeten we zorgen dat iedereen mee is. Dus die toegankelijkheid is wel een punt waar ik heel veel mee bezig ben en dat gaat dan eigenlijk niet alleen over nieuws, maar dat gaat over alles. Bij alles wat we produceren, moeten we zorgen dat iedereen het begrijpt en mee is.

Ik probeer programmamakers te inspireren om ook rond taal dingen te doen. We willen aantonen dat taal in alle omstandigheden heel belangrijk is, maar ook plezant en leuk is om mee bezig te zijn. Er zijn echt wel wat programma's die daarin meestappen. Zeker op Radio 1 heb je toch al heel wat programmamakers die dingen rond taal en boeken doen, maar ook fenomenen die we horen en dingen die in de krant hebben gestaan. Zeker bij Lieven Vandenhaute, bij *Nieuwe Feiten*. Op Radio 2 doet Peter Van de Veire veel rond dialecten. Wat ook heel leuk is, want dat is toch iets wat bij mensen altijd wel iets heel persoonlijk is en waar mensen ook wel graag over babbelen. Het feit dat die minder en minder gesproken worden ook. Dus dat is wel goed dat wij dat dan toch voor een groot stuk mee in stand houden of toch in ieder geval erover praten. Bij *Man bijt Hond* hebben ze ook een rubriek over poëzie. Dat is voor mij ook taal. We doen heel veel rond boeken en lezen. Dus daar proberen we onze programmamakers wel te inspireren. Dat is een heel grote hap uit mijn werk.

Verder, als er taalklachten binnenkomen dan probeer ik daar een antwoord op te geven. Die zijn niet altijd terecht, maar soms zijn ze wel terecht. Dan probeer ik daarmee aan de slag te gaan. Dan maak ik daar bijvoorbeeld een taaltip van. We hebben een wekelijkse taaltip op ons intranet waar alle medewerkers toegang toe hebben. Dus dat is een van de dingen die ik wel doe.

Vervolgens hebben we ook de auditiecommissie, dat is een groep mensen, samengesteld uit alle netten van VRT. Daar beluisteren we stemmen van mensen die iets willen doen met hun stem op uitzending. Dan bekijken wij of dat goed genoeg is. Dus we proberen daar een soort kwaliteitslabel aan te geven. Dat heet dan een stemattest of een basisattest, een beetje zoals een rijbewijs en een voorlopig rijbewijs, waarmee mensen dan op uitzending hun stem mogen gebruiken als anker, sidekick of presentator. Dat doen we één keer per maand.

Dus dat is zo'n greep uit de dingen waar ik dagelijks mee bezig ben. We zijn nu ook volop bezig met de voorbereiding van het taalfeest in Antwerpen, dat in oktober zou zijn. Ieder jaar doen we een taalfeest in afwisselend Vlaanderen en Nederland. Dus we werken samen met Nederlandse partners van Onze Taal. In Vlaanderen werken we ook samen met de Taalunie en de Lage Landen. Dus dat zijn een aantal organisaties die met taal en cultuur bezig zijn. Dat is wel vrij groot, want we verwachten daar toch ongeveer 700 tot 1000 mensen in het publiek. Dus dat is toch wel tamelijk veel, maar heel leuk om mee bezig te zijn.

In welke mate bent u rechtstreeks betrokken bij het taalgebruik op Ketnet?

Ik ben niet per se rechtstreeks betrokken. Wat we natuurlijk wel doen, is de mensen die daar als presentator optreden, proberen te coachen. Dus als er nieuwe mensen binnenkomen, dan krijgen die wel coaching. Dat is ook op basis van een opname die wij beluisteren of bekijken. Zodanig dat we een soort samenvatting kunnen maken waarbij we kunnen kijken wat er nog allemaal moet gebeuren en waaraan er gewerkt kan worden. Dan krijgen zij een coach die met hen aan de slag gaat. Het is natuurlijk ook heel belangrijk dat ze die spontaniteit die ze al hebben, bewaren. Er is natuurlijk wel een verschil tussen Ketnet waar je de wrappers hebt en Karrewiet bijvoorbeeld waar dat het al meer richting nieuws gaat, daar zijn het meer nieuwspresentatoren. Dus daar zijn verschillende gradaties in. Bij die Ketnetwrappers mag dat best wel wat losser. Als er bij hen hier en daar eens een keer een iets onzuiverdere uitspraak in zit, is dat nu niet zo'n heel groot probleem.

We kunnen daar wel aan werken, maar voor Karrewiet bijvoorbeeld. Dat is nieuws, dat is informatie en informatieoverdracht, dus daarbij is het wel heel belangrijk dat dat heel juist gebeurt. Daar zijn we wel iets strenger op. Dus voor de nieuwsrollen zijn we wel wat strenger, dat is in grote lijnen wel het verschil. Wat we wel belangrijk vinden bij Ketnet, is dat dat Standaardnederlands daar altijd wel in zit. Vooral dat het grammaticaal ook juist is. Als iemand een klein regionaal accent heeft, is dat iets minder erg, maar het moet wel grammaticaal juist zijn, want kinderen die naar Ketnet kijken, zijn volop in taalontwikkeling. Het is daar dat ze heel veel leren door het te horen. We vinden het dus wel echt heel belangrijk dat het daar ook goed klinkt en dat er niet te veel tussentalige elementen en taalfouten zijn. We hebben ook twee reeksen gemaakt in het kader van het Leesoffensief over fonemen. Dat heet *Sokpop en de klanken*. Dat gaat over hoe elke letter klinkt. Nog voordat de

kinderen kunnen lezen, kunnen ze zo al oefenen en spelenderwijs dingen leren over hoe de juiste klanken van woorden in elkaar zitten. Nog voordat ze kunnen lezen of woorden herkennen, kunnen ze dus zo al klanken herkennen. Dat is eigenlijk al een beetje de kleuterleeftijd. Ik vind dat wel heel belangrijk dat we dat doen.

Wordt er gecontroleerd of de afspraken rond taalgebruik effectief worden nageleefd bij VRT?

In de auditiecommissie zitten mensen van elk net. Dat zijn ook de ambassadeurs, de mensen die daar binnen hun eigen net een stuk een oogje in het zeil houden, maar ook degenen die het aanspreekpunt zijn voor mensen die feedback nodig hebben. Dan heb ik ook vaste afspraak met bijvoorbeeld iemand die verantwoordelijk is voor talent bij VRT Nieuws, maar ook bij de afdeling Content. Dat is dus waar Ketnet ook onder valt, maar ook Eén en Canvas en zo. Als we dan dingen opmerken, lijst ik die op en bekijk ik één keer per maand of we daarmee iets kunnen doen. We spreken mensen ook rechtstreeks aan. Heel veel presentatoren nemen bovendien zelf ook wel het initiatief om feedback te vragen. Het is wel een cultuur die we proberen te installeren, zodat mensen zelf aanvoelen dat het na een bepaalde tijd misschien wel eens nodig is dat ze terug wat coaching volgen. Soms vragen we ook zelf nog eens een keer feedback. Dan vragen we wat zij ervan vinden en of alles bijvoorbeeld nog goed klinkt.

De volgende vraag is al een beetje beantwoord: zijn er klachten van kijkers over het taalgebruik? Hoe wordt daarmee omgegaan? Dat is dan vooral via de taaltips?

Ja, dus de klachten komen binnen via de klantendienst. De mensen van de klantendienst kunnen op heel veel dingen al rechtstreeks antwoorden. Als ze input nodig hebben van mij voor een antwoord, dan sturen ze mij die vraag door. Ik vraag hen ook altijd om de zoveel tijd eens een samenvatting te geven van welke klachten er nu zijn binnengekomen. Op basis daarvan probeer ik te kijken of de klachten terecht zijn. Dan bekijk ik ook of we de persoon waarover het gaat daar rechtstreeks op kunnen aanspreken. Ik probeer ook na te gaan of het een algemene trend is die wij opmerken. Soms kunnen we er dan taaltips van maken, maar soms zijn het ook helemaal geen terechte klachten. Als het bijvoorbeeld gaat over de uitspraak van een bepaalde eigennaam, dan nemen wij de persoon zelf als referentie. Als je die persoon zijn of haar naam zo uitspreekt, dan gaan we daar natuurlijk niets aan veranderen. We moeten ze wel altijd beantwoorden. Dus dat doen we dan ook, maar niet allemaal door mij gelukkig.

Is er in uw ogen ruimte voor evolutie van de norm?

Ja, ik denk dat het heel belangrijk is dat we voeling houden met hoe er gesproken wordt in de maatschappij. Hoe spreken kinderen en jongeren? Waarmee ik niet wil zeggen dat we daar helemaal in mee moeten gaan. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we het goede voorbeeld blijven geven. Dat klinkt heel oubollig, maar het is wel belangrijk dat wij een bepaalde kwaliteitsstandaard aanhouden. Het is oké dat er in de maatschappij anders wordt gesproken en ik kijk daar ook met zeer veel verwondering naar. Ik probeer daar ook niet als taalpurist mee om te gaan. Dat houden wij ook niet tegen in ons eentje als VRT. Dus dat is gewoon een maatschappelijke evolutie. Taal heeft altijd bewogen en evolueert constant. Dus daar probeer ik mij niet in vast te bijten, want als we nog altijd zouden spreken zoals dertig jaar geleden, dan denk ik dat we iedereen weggagen. Mensen moeten

zich nog wel aangesproken voelen, zeker kinderen en jongeren. Als we die bij ons willen houden, dan moeten we ook ons taalgebruik aanpassen, maar dat wil niet zeggen dat we plotseling alles moeten loslaten. Dus ik vind het wel belangrijk dat de grammaticale constructies juist zitten, maar in woordkeuze vind ik dat dat best wel mee mag evolueren met hoe jongeren en kinderen spreken. Daarom is die verkiezing van dat jongeren- en dat kinderwoord ieder jaar ook wel een goede thermometer om te kijken wat er leeft. Je merkt ook dat als volwassenen die woorden beginnen te gebruiken, dat ze dan ook weer verdwijnen bij de jongeren. Dus dat vind ik wel grappig om vast te stellen.

Beperkt de aandacht voor het taalgebruik op Ketnet zich alleen tot het gebruik van standaardtaal of wordt er ook gelet op de mate waarin Engels gebruikt wordt? Bestaan daar ook afspraken rond?

De afspraak is dat het Engels mag. We hebben daar zeker geen probleem mee, maar als er een volwaardig en algemeen aanvaard Nederlandstalig alternatief is, dan geven we de voorkeur aan dat. Dat weten ze daar ook en ze passen dat eigenlijk ook vrij strikt toe, maar je hebt nu eenmaal uitdrukkingen die beter klinken in het Engels. Daar heb ik nog nooit een heksenjacht voor georganiseerd. Je kan dat ook niet weren. Het gebeurt, maar het is ook niet zo dat we nu volledig gaan overschakelen naar het Engels. Zo erg is het niet. Het gaat voornamelijk over hier en daar een woord dat nu eenmaal beter klinkt in het Engels dan in het Nederlands.

Is voor medewerkers van Ketnet een lichte tongval acceptabel?

Een heel lichte, maar dat is natuurlijk in werkelijkheid ook gewoon zo. Ik denk dat de meeste mensen wel een tongval hebben. Waar we daar vooral het strengst zijn, is bij VRT NWS. Ik heb op zich weinig problemen met het feit dat je kan horen waar iemand vandaan komt. Zolang dat het geen vuile klanken zijn of er tussentalige elementen in zitten. Een regionaal accent vind ik niet zo heel erg, maar het moet gewoon verstaanbaar en toegankelijk zijn. Ik zou het jammer vinden dat we bijvoorbeeld iemand hebben op Ketnet die plat West-Vlaams spreekt, waardoor je per definitie mensen gaat uitsluiten om dat te begrijpen. Dus daar zou ik wel een probleem mee hebben, maar iemand die mooi Standaardnederlands spreekt met een licht West-Vlaams of Limburgs accent, daar heb ik helemaal geen probleem mee.

Wordt het taalgebruik in de scripts van Karrewiet voor uitzending gescreend?

De teksten die ze zelf schrijven, worden niet door mij nagelezen, maar zij hebben een eindredacteur. Ik denk wel dat de eindredacteur over de teksten gaat, maar het is wel de bedoeling dat de presentatoren hun teksten zelf schrijven. De regel bij VRT NWS, waaronder Ketnet zit, is ook wel om, zeker als het iets is dat online moet verschijnen, het te laten nalezen voordat we het online zetten. En ik vermoed dat ze toch hun teksten zeker bij degene die nieuw beginnen, zoals Aida nu bijvoorbeeld. Ik vermoed dat zij haar teksten schrijft en ze die nog altijd wel eens laat nalezen door Jelle of iemand die op dat moment eindredactie doet. Dat is dan vooral om zeker te zijn of alles goed is en de accenten op de juiste manier worden gelegd. Ze krijgt daar natuurlijk wel op den duur een soort routine in. Ik vermoed dat Jelle bijvoorbeeld zijn teksten niet nog eens laat nalezen, omdat hij al zoveel ervaring heeft ondertussen. Dus ik denk dat dat wel mee zal vallen, maar er is wel een soort peer-control van de mensen rondom, de collega's.

Hoe worden nieuwe medewerkers (Ketnetwrappers/acteurs) geïnformeerd en begeleid in verband met het taalgebruik dat van hen verwacht wordt? Dat is dan vooral met een taalcoach?

Ja, als we weten dat die mensen antennewerk of presentatiewerk gaan doen, dan is het de bedoeling dat ze eerst een opname maken en dat ze die aan mij bezorgen of aan de auditiecommissie. Wij beluisteren dat dan. Op basis van die beluistering geven we feedback en dan weten we wat er nog moet gebeuren. Dan bekijken we wie we als coach gaan aanduiden om met die mensen aan de slag te gaan. Dus dat is voor een stuk de flow die we daar geïnstalleerd hebben en dat wordt dan ook besproken met de leidinggevenden. Zij houden dat mee in de gaten en zorgen ook dat ze goed begeleid worden.

Dat is een doorlopende begeleiding dan?

Ja, dus ook mensen die bijvoorbeeld als journalist stukken inlezen, worden begeleid.

8.2 Interview Ella Michiels

Hoe zou u uw functie als taalcoach binnen de VRT omschrijven?

Dat is een functie waarbij ik sterk vraaggestuurd werk, waardoor mijn functie moeilijk in één vaste omschrijving te vatten is. Dat kan een vraag zijn om een acteur die in een Ketnetserie gaat spelen te begeleiden in zijn taal. Ik werk in mijn job als taalcoach bijna volledig met Ketnet samen en dan is het mijn taak om ervoor te zorgen dat die acteur of bij uitbreiding een presentator zich comfortabel voelt in het spreken. Daarbij ligt mijn focus niet zozeer op spelcoaching, maar ik ga wel aan de slag met hun script. Concreet zorg ik ervoor dat de spreekstijl van een acteur of personage aansluit bij het personage of de opdracht. Zo werk ik actief samen met de cast van *#LikeMe*. Dat is een project waarbij Ketnet bewust kiest voor het algemeen Nederlands. Het is dan mijn taak om die jongeren echt hun accent af te leren. Dus dan gaat dat heel technisch. Het kan ook zijn dat er taalcoaching is voor een andere reeks waar dat niet moet, maar waar ik wel moet zorgen dat ze verstaanbaar spreken.

De mensen aan wie ik taalcoaching geef, kunnen mensen zijn zonder ervaring of mensen met heel veel ervaring. Ik bekijk dan altijd wat ze moeten doen, voor welk medium het is en hoe ze moeten klinken. Bij *#LikeMe* ben ik al sinds het eerste seizoen heel intensief betrokken. De Ketnetwrappers heb ik allemaal begeleid, sommigen zitten nog in een traject en bij *Karrewiet* heb ik met Jensen gewerkt.

Is er in uw ogen ruimte voor evolutie van de norm op Ketnet?

Ja, die evolutie is volop bezig. Ik merk dat we de lat hoog trachten te leggen, maar ik denk dat we al minder streng zijn dan zeven of acht jaar geleden. Het hangt ook nog heel erg af van wie en waarvoor, maar die taalevolutie is wel volop bezig. Dat wil niet zeggen dat ik dat supporter, maar het is wel onvermijdelijk. Het is belangrijk dat we rekening houden met de authenticiteit. We zoeken een manier waarop het Standaardnederlands natuurlijk klinkt, zonder aan geloofwaardigheid in te boeten. We krijgen ook veel acteurs, presentatoren, sprekers en creators die het Nederlands niet als moedertaal hebben. Dus die evolutie is daar en dat is eigenlijk erg interessant. Er is ruimte en we moeten daar denk ik niet alleen maar tegen vechten. We moeten eerder gaan kijken naar hoe we daar een nieuwe taal in kunnen vinden.

Geertje Slangen gaf aan dat nieuwe Ketnetmedewerkers coaching krijgen op basis van een audio-opname.

Met welke criteria wordt er precies rekening gehouden bij de analyse van zo'n opname?

Ja, er zijn eigenlijk twee pistes. Als ze een audio-opname insturen, dan gaat dat echt om bijvoorbeeld stemmenwerk. De auditiecommissie gaat heel technisch luisteren. Dan letten ze er bijvoorbeeld op dat de uitspraak van de 'A' niet te Antwerps klinkt en dat er geen West-Vlaamse invloeden hoorbaar zijn. Het gaat vaak over de klanken en de verstaanbaarheid. Verstaan ze wat die persoon zegt? Articuleert die duidelijk genoeg? Heeft die geen lispelprobleem of iets anders? En dan gaat dat ook om intonatie. Hoe klinkt die persoon? Is die niet te monotoon, niet te saai?

Als ik analyses maak, is dat op basis van videobeelden. Dus dat is nog wel anders. Ik krijg dan de casting tapes van de auteurs binnen. Dat wil zeggen het moment waarop ze op auditie zijn gekomen. Dat wordt altijd gefilmd en dat wordt naar mij doorgestuurd. Dus dan zitten we nog wel een paar maanden voor er effectief gedraaid wordt. Op basis daarvan maak ik een inschatting hoeveel werk ik aan die persoon ga hebben. Bij de huidige cast van *#LikeMe* heb je bijvoorbeeld Jérôme die het personage speelt van Raoul. Jérôme sprak nog zeer West-Vlaams. Dan wordt mij ook gevraagd of ik denk dat we dat wat kunnen afzwakken. Bij Jérôme heb ik aangegeven dat dat haalbaar is. Ik verwacht ook dat hij iemand is die er hard voor wil werken. Vaak ga ik eerst met zo iemand in gesprek om in te schatten hoeveel begeleiding nodig zal zijn. Op basis daarvan plannen we sessies in. Bij Jérôme merkten we bijvoorbeeld dat er al snel vrij veel ondersteuning nodig was. Ter vergelijking: bij Maksim en Liandra, uit de vorige cast van *#LikeMe* heb ik uiteindelijk zo'n twintig uur begeleiding per persoon gehad. Dus dat is echt veel. Waar ik dan vooral naar kijk in zo'n casting tape zijn vooral de standaardparameters. Versta ik ze? Welke klanken zitten niet goed? Praten ze met een correct stemgebruik? Ik merk dan ook op of ze bijvoorbeeld hees of vermoeid klinken.

Hoe verloopt zo'n coaching sessie dan concreet?

Mijn voorkeur gaat ernaar uit om sessies live te doen. Ik deel zo'n sessie meestal op. We starten met een korte opwarming van de stem en de articulatiespieren, dus de mond, lippen en tong. Ik probeer acteurs en wrappers ook echt die gewoonte aan te leren, zodat ze bewust met hun stem omgaan. Daarna check ik altijd even in: hoe gaat het, waar zijn ze mee bezig en wat staat er die week op de planning? Ik probeer een goed beeld te krijgen van waar ze zich op dat moment bevinden in hun leven, hun week en zelfs hun dag. Die context heb ik nodig om te bepalen wat op dat moment hun prioriteiten zijn.

Vervolgens gaan we over naar de twee fases van de sessie. In de eerste fase werk ik heel technisch met hen. Zo kan ik bijvoorbeeld zeggen: vandaag focussen we op de E-klank. Vervolgens doen we gerichte oefeningen om die klank correct en consequent toe te passen. Voor het programma *United* heb ik bijvoorbeeld een volledige cursus uitgewerkt. Acteurs krijgen die vooraf, zowel op papier als digitaal. Voor *#LikeMe* werk ik op dezelfde manier. In die cursus staan onder andere de opwarmingsoefeningen die we samen doen, zodat ze die thuis verder kunnen inoefenen. Het gaat dan om ademhaling, stemopwarming en articulatie. Ik werk daarbij met verschillende parameters, zodat ze leren variëren in hun stemgebruik. Een vast onderdeel van de opwarming zijn tongtwisters. Die moeten ze soms zelfs vijf keer na elkaar heel snel en foutloos kunnen uitspreken. Daarna gaan we over naar de klankoefeningen. Voor de I-klank bijvoorbeeld oefenen we met reeksen zoals "lik, tik, dik, stik". Eerst herhalen ze die na mij, daarna doen ze het zelfstandig en vervolgens passen ze het toe in zinnen. Die oefeningen heb ik niet allemaal zelf ontwikkeld, veel ervan komen uit bestaande vakliteratuur. Voor elke klank is er een apart blad. Door ervaring hoor ik meestal meteen op welke klank we moeten werken of weet ik dat al op voorhand door de video-opnames. Dan beslissen we om daar die dag specifiek op te focussen. Vervolgens passen we dat toe op het script. Ik vraag hen bijvoorbeeld om alle woorden met een G of een H te omcirkelen. Dat zijn klanken die voor West-Vlaamse sprekers vaak extra aandacht vragen. Daarna oefenen we een scène en blijven we die herhalen tot het goed zit. Soms volstaan twee herhalingen, soms zijn er zeven nodig.

Bij de wrappers ligt de focus meer op improvisatie. Dan geef ik bijvoorbeeld de opdracht om *United* eens aan te kondigen en dan doen ze dat uit het hoofd. Soms werken we met een kort script, zoals van *Hallo Kroket*, dat we luidop inoefenen. Het is belangrijk dat ze tijdens de sessie zo snel en zo veel mogelijk doen wat ze ook in hun job moeten doen. Het heeft weinig zin om een uur lang enkel uitspraak te oefenen zonder toepassing, die vertaalslag moet meteen gemaakt worden. Daarnaast krijgen ze ook huiswerk. Dat kan bestaan uit gerichte oefeningen op een bepaalde klank, waarna we de week nadien opnieuw samenkomen, maar het kan ook anders aangepakt worden. Zo werk ik bijvoorbeeld met Nona via audioberichten op WhatsApp. Zij spreekt van nature vrij Antwerps, maar moest voor een rol Algemeen Nederlands spreken. Dan sprak ze om de twee dagen een audiobericht in van ongeveer een minuut, waarbij ze bewust op haar taal lette. Ik gaf daarop feedback en correcties, net zoals bij Maksim destijds. Die aanpak helpt om er regelmatig en actief mee bezig te blijven.

Wat ge-gij betreft, beslist Ketnet per reeks wat de acteurs moeten doen. Dus ik krijg per reeks dan een briefing en als de briefing dus is jij-je, zoals bij *#LikeMe*, dan heb ik het meeste werk. Veel meer dan bij gij-ge. En daar zit een evolutie, denk ik. Ik krijg steeds minder de jij-je vraag. De meeste reeksen zitten in gij-ge. Bij de wrappers, *Karrewiet* en *#LikeMe* moet het allemaal in jij-je. De ge-gij mag echt niet. Daar zijn we echt erg streng op. Dat is dan bijvoorbeeld een aspect dat ik bij *United* helemaal niet moet doen. Dus ik win veel tijd bij *United* omdat ik daar direct naar de klanken kan. Bij sommige acteurs is het heel onnatuurlijk om je te zeggen, dus ik moet hen echt leren dat ze dat op een natuurlijke manier doen.

Hoelang duurt zo'n coachingtraject gemiddeld?

De duur van een coachingtraject kan sterk variëren, afhankelijk van de productie en de specifieke vraag. Om een idee te geven, voor *United*, een voetbalreeks, werk ik momenteel ongeveer vier uur per seizoen. Bij *#LikeMe* lag dat in het eerste seizoen met de nieuwe cast rond de veertig uur. Als we kijken naar trajecten zoals *#LikeMe* en *Hallo Kroket*, dan spreken we meestal over meerdere maanden. Castleden en wrappers kunnen bovendien ook later nog bijkomende sessies aanvragen, zelfs tot een jaar nadien. Voor *Hallo Kroket* hebben de wrappers in het begin bijvoorbeeld ongeveer een half jaar begeleiding gehad, met sessies om de paar weken. Bij *#LikeMe* wordt het binnenkort opnieuw intensiever, waarbij ik iedereen binnen een periode van twee à drie weken moet zien. Het is dus moeilijk om daar één vaste lijn in te trekken: alles hangt af van de noden en verwachtingen van het project. Soms gaat het zelfs om een eenmalige workshop, wanneer er minder tijd of nood is.

In hoeverre verschilt uw coachingaanpak tussen bijvoorbeeld Ketnetwrappers en presentatoren op *Karrewiet*?

Bij acteurs ligt de focus sterk op het personage dat ze vertolken. We gaan samen op zoek naar hoe dat personage moet klinken en koppelen stemgebruik aan emoties en situaties. Zo heb ik met Ruth, die in *#LikeMe* Lio speelt, gewerkt rond hoe haar stem verandert afhankelijk van wat haar personage doormaakt. Bijvoorbeeld hoe hoog of laag ze spreekt wanneer ze onzeker of boos is. Op die manier verbind ik de gebeurtenissen en gevoelens van het personage met haar stem en puzzelen we dat samen in elkaar. Bij wrappers of presentatoren, zoals bij *Karrewiet*, is die aanpak anders. Daar ligt de nadruk minder op het uitwerken van een stem voor een personage en meer op hun natuurlijke spreekstijl en presentatie. Bij wrappers ligt de nadruk veel meer op authenticiteit en

geloofwaardigheid. We vertrekken vanuit wie iemand echt is. Wie is Lee bijvoorbeeld als persoon en hoe vertaalt zich dat naar Lee als wrapper? Daardoor gaan onze gesprekken vaak breder dan louter taalcoaching. We hebben het ook over presenteren, persoonlijkheid en wat er speelt naast het werk. Privézaken komen daarbij vaker aan bod. Daarnaast speelt bij programma's zoals *Hallo Kroket* nog een extra factor. De wrappers ontvangen bijna dagelijks een gast. Daarbij passen ze zich soms aan die persoon aan. Daarom werken we met het ook meer rond interviewtechnieken.

Bij de cast van *#LikeMe* is die bredere aanpak eigenlijk minder nodig. Al verschuift die focus wel na verloop van tijd. Zo heb ik de huidige cast de voorbije twee seizoenen intensief op taal gecoacht. Nu we aan het derde seizoen beginnen, merk ik dat ze op dat vlak al sterk staan en dat er minder nood is aan die intensieve begeleiding. Daarom verleggen we de focus. Ik ga nu ook meer werken rond hoe ze klinken tijdens interviews op zenders als MNM of Radio 2. Die stap hebben we ook met de vorige cast gezet. Zodra ze hun personages beheersen en vlot kunnen schakelen in taalgebruik, verschuift de aandacht naar hun eigen stem en presentatie.

Zijn er bepaalde tussentaal- of spreektaalkenmerken die u systematisch corrigeert?

Ja, er zijn een aantal terugkerende taalfouten waar ik specifiek op let. Zo corrigeer ik bijvoorbeeld de uitspraak van woorden als 'training'. Dat woord wordt vaak fout uitgesproken. Dat is belangrijk in reeksen zoals *United*. Daarnaast werk ik bij castleden aan het vermijden van een te 'platte' klank. Concreet let ik onder meer op de uitspraak van klanken zoals de 's' die soms hoorbaar wordt bij een 'd' en werk ik aan het verfijnen van klanken, zoals de 'a', 'i' en 'e', die vaak bijgestuurd moet worden. Ook typisch regionale invloeden pak ik aan. In het Antwerps hoor je bijvoorbeeld zinnen, zoals 'om hoe laat bent jij hier'. Dat is geen correcte constructie. Het is ofwel: 'om hoe laat zijt jij hier' of 'om hoe laat ben jij hier'. Zulke fouten probeer ik systematisch weg te werken. Tot slot besteed ik, zeker bij mensen die vaak met een microfoon werken, ook aandacht aan de uitspraak van de 't'. Die kan soms te 'nat' klinken, waardoor er bijna een 's'-klank hoorbaar wordt. Ook dat corrigeer ik om de verstaanbaarheid te verbeteren.

Zijn er andere spreektaalkenmerken die veel voorkomen die u wel vindt kunnen?

Ja, neem bijvoorbeeld iemand als Amber, die Mia speelt, die een duidelijke Limburgse klank heeft. In één seizoen krijg je dat doorgaans niet volledig weggewerkt, dus ik maak keuzes. Ik pak eerst aan wat het meest opvalt en prioritair is. Sommige kenmerken laat ik bewust gedeeltelijk staan. In het Limburgs wordt de 'ij'-klank bijvoorbeeld vaak langer uitgesproken. Dat valt op als het voortdurend gebeurt, maar soms zijn er belangrijkere dingen om op te focussen. Het is dus een afweging van prioriteiten. Als iemand een traject afrondt, is dat zelden volledig 'perfect' Standaardnederlands. We evolueren daar ook een beetje van weg. Het hoeft niet meer dat strakke, bijna nieuwslezersniveau te zijn. Bij *Karrewiet* ligt dat uiteraard weer anders.

Hoe reageren Ketnetmedewerkers doorgaans op hun feedback?

Over het algemeen reageren Ketnetmedewerkers heel positief op de coaching. De meesten komen graag naar de sessies en ervaren het ook als iets waardevols. Natuurlijk verschilt het van persoon tot persoon. De grootste

uitdaging zit bij tieners. Pubers vragen zich soms af waarom ze naast acteren ook nog met taal bezig moeten zijn. Zij vinden dat doorgaans een beetje saaier. Twintigers en ouder staan er meer voor open en zien er ook echt de meerwaarde van in. Al zijn er ook enkelen die wat extra motivatie nodig hebben. Wat zeker meespeelt, is dat Ketnet deze coaching aanbiedt. Voor hen is het dus een gratis vorm van opleiding. Mochten zij het zelf willen, zouden zij zelf naar een coach of logopedist moeten gaan en moeten ze dat zelf betalen. De meesten beseffen wel dat het een mooie kans is.

Hoe wordt het taalgebruik dan op lange termijn opgevolgd?

Ik heb een soort systeem en weet ondertussen wanneer de reeksen gedraaid worden. Ik weet dat altijd ruim op voorhand en plan daarop in. Als ik bijvoorbeeld weet dat de opnames van *#LikeMe* in juni beginnen, dan neem ik in februari contact op met het productiehuis. Dat doe ik voor elke reeks. Daarnaast stem ik altijd af met Ketnet en de regisseur. Ik pols naar hun verwachtingen: wat zijn de prioriteiten, bij wie loopt het moeilijker, wie heeft extra aandacht nodig? Op basis daarvan plannen we de sessies in. Tegelijk volg ik het zelf ook op door naar de uitgezonden afleveringen te kijken. Zo kan ik dan ook beoordelen wat ik ervan vond.

8.3 Getranscribeerde afleveringen

Codering:

- TDEL: deletie van de eind-/t/ in de korte functiewoorden
- TBEH: behoud van de eind-/t/ in de korte functiewoorden
- HDEL: realisatie van de /h/ aan het woordbegin
- DIM: realisatie van het diminutief
- BUIG: buigingsvormen op -n bij adnominale woorden
- SUB: realisatie van de subjectsvormen van het persoonlijk van het persoonlijk voornaamwoord van de tweede persoon enkelvoud
- ENG: Engelse woorden

Gastacteur

Vaste medewerker Ketnet

8.3.1 *Hallo Kroket* - MAKSIM verrast zijn superfans!

Thomas | Lieve, lieve, lieve, lieve, lieve Ketnetters. Het is weer een prachtige dag bij Ketnet, want vanaf vandaag kan je kijke na de gloednieuwe reeks 'SuperLee'. Ja, da's een reeks waarin je zelf kan bepale wat er gebeurt. Je krijgt altijd meerdere opties en daardoor is er eiglijk altijd een ander verloop van heel die reeks. Euhm, je kan **da (TDEL)** zelf nu al, ja, kijke en spele eiglijk bij Ketnet op VRT MAX. En **wat (TBEH)** je daar natuurlijk ook kan vinde, is onze knop. We gaan es kijken wie die knop al gevonde heeft. **Dat (TBEH)** zijn Amber, Lise, Guust, Corneel, Nienke, Clara, Mona en ga zo maar door. Hier in de studio krijg ik bezoek van de enige echte Maksim, want die komt prate over zijn euhm nieuwe optrede in de Lotto Arena. Jawel, we geve daar ook tickets voor weg. Dus als je die wil winne, ga dan ook nog **efkes (DIM)** naar Ketnet op VRT MAX. Goed, hoogtijd om eraan te beginne. Welkom bij Hallo Kroket!

Thomas | Het is een, euhm, het is een acteur. Het is eiglijk iemand die perfect kan danse. Het is een dagdromer, het is een presentator, maar het is vooral een prachtige zanger. Ik heb het natuurlijk over de enige, de echte, Maksim!

Maksim | Dag Ketnetters! Hey!

Thomas | Maksim!

Maksim | **Hallokes! (DIM) Wa (TDEL) nen (BUIG)** intro zeg.

Thomas | **Goe** hé! Zelf geschreve.

Maksim | Ah ja, **da (TDEL)** geloof ik.

Thomas | Welkom. Zet u **efkes (DIM)** neer op ons kroketje. Hopelijk voel je je al een beetje thuis, thuis, thuis?

Maksim | Ik voel me al een beetje thuis, thuis, thuis. Ik voel me **altij** thuis hier, in de Ketnetstudio.

Thomas | Dag, lieve Maksim. Hoe gaat het **me (TDEL)** jou?

Maksim | **Goe me (TDEL)** jou? Je schoenen zijn gematcht **me (TDEL)** je hemd.

Thomas | Ze noemen het de sandwich. Dus mijn, mijn broek is gesandwicht tusse twee rode bene.

Maksim | **Da (TDEL)** vind 'k **goe**!

Thomas | **Yes! (ENG)** Zeg, lieve Maksim, je staat binnenkort in de Lotto Arena op 15 en euhm 16 november. Als ik het goed heb. Da's in Antwerpen. Ja, de Ketnetters die die zaal **niet (TBEH)** kenne, **dat (TBEH)** is eigenlijk zo **wat (TBEH)**, ja, één van de grootste zalen van ons land. Daar sta jij dus in. Euhm, heb je al **wa (TDEL)** zenuwe?

Maksim | Ik moet zeggen, ik heb **ni (TDEL)** snel zenuwe, ma 'k heb wel een heel klein beetje zenuwe. Vooral ook omdat euhm het een thuismatch is vo mij. Ik woon er heel dichtbij, echt stapvoets, 10 minute. Dus 'k vind **da (TDEL)** ook altijd een ritueel. Vroeger **me (TDEL) #LikeMe** mochten wij ook heel vaak in de Lotto Arena optrede. En dan ging 'k **altij** te voet na de Lotto Arena en dan stond ik plots voor zoveel mense. Dus **da (TDEL)** ga 'k nu ook doen, ma 'k denk **me (TDEL)** nog een beetje meer zenuwe.

Thomas | Ja, nu komen ze enkel voor jou in plaats van voor gans **#LikeMe**. Het gaat keileuk zijn.

Maksim | Sowieso.

Thomas | Het ding is euhm, je hebt al heel vaak opgetrede uiteraard. Euhm, dit is echt een hele grote show, je eigen show. Bereid je je daar dan anders op voor dan een iets kleinere show bijvoorbeeld?

Maksim | Ja, eigenlijk wel. 't Gaat ook langer duren. Ik denk **da (TDEL)** 'k zoveel mogelijk ga probeer te zingen. **Wa (TDEL) ge (SUB)** vooral wil doen is, ik ben nu ongeveer drie jaar bezig alleen, vier jaar bezig alleen, ma ik ben ook al zeven jaar bezig same **me (TDEL) #LikeMe**. Dus ik ga proberen zo **wa (TDEL)** deeltjes van mijn leven te vertellen in **da (TDEL)** optrede. Het wordt een verhaal, 'k ga de mensen probeer een unieke ervaring te geven, van echt begin tot waar **da (TDEL)** 'k nu sta. En hopelijk daarna nog heel veel meer.

Thomas | Oké ja, nu we het toch over de inhoud van de show hebben. Euhm, je **ebt (HDEL)** al heel veel liedjes euhm gemaakt, waarvan ook veel **met (TBEH)** andere artiesten, andere zangers en zangeresse. Wil **da (TDEL)** dan ook zeggen **dat (TBEH)** zij er allemaal gaan bij zijn in de Lotto Arena?

Maksim | Er gaan er een paar al zeker bij zijn en er gaan een paar ook verrassing komen. Dus **da (TDEL)** ga 'k nog **ni (TDEL)** vertellen.

Thomas | Verrassing? Oh oké, 'k ben superbenieuwd. Euhm, ja, de Ketnetters die wiste natuurlijk **da (TDEL)** jij ging komen vandaag, daarom hebben ze **wat (TBEH)** vragen achtergelaten. Euhm, Senne. Senne is een echte **legend (ENG)**, die vraagt zich af: treed jij liever op voor een klein publiek of voor een massa groot publiek?

Maksim | Oeh goh, da's wel een moeilijke vraag. Voor een massa groot publiek is vooral heel leuk als ze allemaal meezingen. Da's eigenlijk een gigantisch koor. Dan kun je vooral ook **ni (TDEL)**, zien, **ni (TDEL)** horen als er mensen vals aan 't zingen zijn.

Thomas | Positief!

Maksim | Nee, maar als 't een klein publiek is, **da (TDEL)** vind 'k toch wel toffer omdat **ge (SUB)** de mensen dan echt kunt zien.

Thomas | Ja, da's zo iets intiemer.

Maksim | Da's intiemer. **Ge (SUB)** kunt de mensen echt aankijken als **ge (SUB)** iets vertelt. **Ge (SUB)** kunt ook iemand zien als die aan 't wenen is. Of **ge (SUB)** kunt daar ook op inspele. **Ge (SUB)** kunt die, allee, **ge (SUB)** kunt die een vraag stellen. 't Is anders, ma 't is allebei wel leuk.

Thomas | Oké euhm, Jana die vraagt zich af, en da's iets **wat (TBEH) da (TDEL)** heel veel mensen zich afvraag, denk ik. Heb jij een liefje?

Maksim | Jana, nee ik heb geen liefje. Nee, jammer genoeg nog **niet (TBEH)**. Euhm, ik wil wel een liefje. Dus, euhm, bij deze.

Thomas | Bij deze aan alle euhm vrouwen die aant kijken zijn, laat **efkes (DIM)** wete.
Maksim | Ik ben nog alleen.

Thomas | Laura die vraagt: "Ben jij nog steeds nerveus voor een optrede?"

Maksim | Mmm, ik moet zegge ik ben **ni (TDEL)** heel snel nerveus. 'k heb wel een beetje gezonde stress, ma **ni (TDEL)** echt nerveus. Ja, da's misschien gek om te zegge ofzo, ma 'k heb al honderden kere gezonge. En eigenlijk is 't **ni (TDEL)** veel anders dan als **ge (SUB)** thuis zingt of voor uw ouders zingt.

Thomas | Ik denk **da (TDEL)** je sowieso iemand bent die **ni (TDEL)** heel nerveus is in 't algemeen.

Maksim | Ik ben vrij **chill (ENG)**.

Thomas | Vrij **chill (ENG)**. **Wa (TDEL) da (TDEL)** kei goed is eigenlijk.

Maksim | **Wa (TDEL) da (TDEL)** kei goed is en zeker voor te zinge. En ook het ergste **da (TDEL)** kan gebeure, is **dat (TBEH) ge (SUB)** een valse noot zingt. **Wa (TDEL) ni (TDEL)** zo erg is.

Thomas | Of **da (TDEL) ge (SUB)** uw tekst vergeet. De mensen vinde **da (TDEL)** leuk en dan doen ze mee en dan zingen ze 't voor en dan denk je: ah, zo ging het.

Maksim | Exact. En dan doe **ge (SUB)** de volgende noot juist extra **goe** of des te beter. Dus **ge (SUB)** kunt eigenlijk **ni (TDEL)** fout gaan.

Thomas | Nee, het kan allemaal **ni (TDEL)** fout gaan. Euhm, je hebt ook nog een cadeautje bij voor de Ketnetters.

Maksim | Ja! Ik moet eerlijk zeggen, 't is een heel speciaal cadeautje. 'k Heb hier een enveloppe **met (TBEH)** een duoticket voor de Lotto Arena.

Thomas | Ooooooh!

Maksim | Ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja.

Thomas | Lieve Ketnetters, we gaan een duoticket weggeve. Die geve we weg aan jouw grootste fan. Dus 'k heb **efkes (DIM)** gevraagd, Ketnetters, wie van jullie is er de allergrootste fan? Er hebbe duizende, miljoene, miljarde Ketnetters gestuurd: "ikke, ikke, ikke". Ma er kunne natuurlijk maar twee Ketnetters de allergrootste fan zijn.

Maksim | Nona!

Thomas | Nona is is ook wel een grote fan van jou, maar ik denk **dat (TBEH)** Nora en Eileen nog grotere fans zijn. Ik ga ze aan u voorstellen. Kom, **efkes (DIM)** mee. Het zijn schatten van meisjes. En, euhm, als alles goed gaat, heb ik ze nu aan de lijn. Nora en Aileen. Hallo! Hallo! Hallo! Nora, hoe gaat het **me (TDEL)** jou? Je hebt zo'n mooie glimlach. Je bent blij **omda** Maksim hier staat, denk ik hè. Oh ja, we zijn hier **me (TDEL)** vier aan het praten. Zalig. Hé, meisjes, superleuk **da (TDEL)** jullie erbij zijn. Jullie zijn dus blijkbaar echt een hele grote fan van Maksim. Aileen, waarom ben jij zo'n grote fan?

[...] (Ketnetter)

Thomas | O, **da (TDEL)** kan helpen

Maksim | **Da (TDEL)** kan helpen inderdaad, een beetje positivisme.

Thomas | Oké, ma dan stel ik voor **da (TDEL)** wij die tickets gewoon gaan weggeve. Nu, het ding is, we kunnen **da (TDEL)** maar aan één van jullie geve, dat duo-ticket. En **dat (TBEH)** gaan we bepale aan de hand van de ultieme Maksim-Quiz. **Yes (ENG)**, jullie krije om de beurt een vraag. En die moete jullie natuurlijk juist beantwoorde. Degene die de meest juiste antwoorde heeft gegeve, die krijgt die duotickets. Is **dat (TBEH)** een beetje duidelijk? Oké. Nora, ik ga aan jou de eerste vraag stelle en Maksim gaat de mogelijke antwoorde geve. Je moet **ni (TDEL)** meteen zelf een antwoord geve. Lieve Nora, we beginne **efkes (DIM)** **met (TBEH)** een algemeen vraagje over Maksim. Wat zou Maksim geworde zijn als hij geen zanger was geweest? Was **dat (TBEH)**?

Maksim | A. Tennisser. B. Piloot. C. Voetballer.

[...] (Ketnetter)

Thomas | C, voetballer. Oké, **da (TDEL)** zou wel eens kunne. We gaan samen kijke naar het antwoord.

Maksim | Ah! **Dat (TBEH)** klopt, proficiat! Je krijgt een virtuele high five.

Thomas | **Da (TDEL)** gaan we heel snel doen. **High five'ke. (DIM)** Klets. Op je webcam **(ENG)**.

Thomas | Aileen, de volgende vraag is voor jou. Euhm, Maksim heeft natuurlijk meegedaan aan *The Masked Singer*, maar de vraag is, welk, of in welk dierenkostuum zat hij daar?

Thomas | A, giraf. B, leeuw. C, olifant.

[...] (Ketnetter)

Thomas | B, leeuw. **Da (TDEL)** zou wel es kunnen. We gaan es kijken. Het was de leeuw. **Keigoe! Oké, dat (TBEH)** is al 1-1. Dan gaan we meteen over naar ronde 2.

Maksim | **Da (TDEL)** zijn de echte kenners.

Thomas | Maksim, we hadden het er al over. Jij hebt **met (TBEH)** heel veel andere artieste **collabs (ENG)** gedaan, samen gezongen. Euhm jullie krije allebei één nummer te horen en jullie, of te zien eigenlijk ook, jullie moete gewoon rade wie de andere persoon is. En Nora, deze is voor jou.

[...] (Ketnetter)

Thomas | **Yes (ENG)**, Nora! Ja, je krijgt eerst nog drie mogelijke antwoorden. Oh, Hannah Mae zei ze al.

Maksim | Ik hoor al Hannah Mae. Het antwoord A was Hannah Mae. En ik moet zegge, da's juist!

Thomas | Yes! Oké, 2-1. Maar Aileen, je kan er 2-2 van make, want dit is jouw fragmentje.

Daar gaan we.

[...] (Ketnetters)

Thomas | Oké, ik weet **ni (TDEL)** of deze moeilijker is, maar Aileen, **wa (TDEL)** denk jij? Je krijgt nog drie mogelijke opties.

Maksim | Ik zal je de mogelijkheden geve, hè. A. Metejaar B. Mijn papa C. Guus Meeuwis. Wat denk je?

[...] (Ketnetter)

Thomas | C. Guus Meeuwis

Maksim | En **dat** (TBEH) is juist! **Yes!** (ENG)

Thomas | **Yes** (ENG), oké! 2-2, het wordt superspannend. Alles gaat afhangen van de laatste ronde. **Dat** (TBEH) is een stop-de-band-ronde. We gaan **met** (TBEH) jou beginnen Nora, je krijgt een liedje te horen en jij mag **dat** (TBEH) gewoon afmaken. Oké, hier komt jouw liedje.

[...] (Ketnetter)

Thomas | **Applauske** (DIM)! Maksim, die was **goe** hé, denk ik.

Maksim | Amai, **da** (TDEL) was heel **goe**!

Thomas | We gaan 't nog eens late horen. Daar gaan we: drie, twee, een!

Maksim | Wist je maar **dat** (TBEH) ik nog leef voor jou, ik doe een moord voor een moment **met** (TBEH) jou. **Da** (TDEL) was een top antwoord!

Thomas | Oké, we gaan voor Aileen of naar Aileen liever voor de drie-drie. Aileen, ben je er klaar voor?

[...] (Ketnetter)

Maksim | Ja, dat's een overtuigend antwoord.

Thomas | Hier komt jouw nummer, Aileen.

[...] (Ketnetter)

Maksim | Amai, **gij** (SUB) gaat zelfs verder.

Thomas | Oké, we gaan er luisteren.

Maksim | **Dat** (TBEH) hadden wij moeten zijn. Hoe je lacht, hoe je kijkt en **gij** (SUB) bent helemaal correct.

Thomas | Applausje voor jullie zelf, meisjes! Oké, **dat** (TBEH) wil zeggen, euhm ja, dat de stand gelijk is. We hebben natuurlijk maar één, euhm, duoticket.

Maksim | Ik weet het **ni** (TDEL), hoe gaan we **da** (TDEL) verdelen?

Thomas | Misschien moeten we het in twee scheuren, elk een beetje. Maar dat's ook zo stom, dan **moe** je alleen gaan.

Maksim | Nee, nee, nee, ik vind **da (TDEL)** jullie **da (TDEL)** zo goed hebbe gedaan, allebei. Alle antwoorden ware juist. Er was niemand eigenlijk verlore. Ik kan ook **ni (TDEL)** eentje afgeve. Ik denk **da (TDEL)** 'k hier heel toevallig nog een extra duoticket bijheb.

Thomas | Laat es effe hore hoe blij jullie zijn meisjes. Jullie gaan allebei naar de Lotto Arena naar Maksim. Jullie winne allebei een duo-ticket. Ik ben superblij voor jullie. Bedankt om mee te spele.

Maksim | Dankjewel, tot dan! Ik zie jullie dan hé.

Thomas | **Yes! (ENG)** Oké, ik hoop dat die daar het kot gaan afbreke in de Lotto Arena, samen **met (TBEH)** Maksim. Eind goed, al goed, superblij mee. Euhm, nu totaal iets anders dan. Emma die zit al een ganse week vast in een museum, want die is daar aan het uitmake welk team nu de grote museumbattle gaat winne. Ik ben benieuwd.

Emma | Teams, water is natuurlijk voor heel veel goed. Je kan er een douche mee neme, je kan er de wc mee doorspoele en je kan je drinkebus ermee vulle, maar je kan er ook op bootje vare. En **dat (TBEH)** is exact **wat (TBEH)** jullie vandaag gaan doen. 't Is heel simpel. Het team van wie het bootje het snelste de have bereikt, wint. Maar jullie kunnen jullie bootje een extra handje helpe door van het kabbelende water een snelstromende rivier te maken met deze plaatjes. Team Blauw eerst. Dan moge jullie deze plaatjes neme en beginne. Jullie moge even de ruimte verlaten, want jullie moge natuurlijk **niet (TBEH)** zien hoe team blauw het doet. Jullie hebbe één minuut en die minuut start nu.

Emma voice-over | Team blauw begint snel **met (TBEH)** plaatjes zette, maar echt een plan lijke ze niet te hebbe.

Emma | **Dat (TBEH)** begint stilaan op een rivier te lijke. Zet snel nog de plaatjes, want de tijd is op in 3, 2, 1. Ja, oké. Is dit jullie definitieve constructie? Oké, mag ik het bootje? 3, 2, 1, start. Ja, oké. Oké, oké, oké, oké. Ja, **goe**, oké, oké, oké. Ja wow, 15 seconde! Ik denk dat er nog nooit een boot zo snel heeft gevare. Supergoed gedaan, high five! Ja, oké. 't Is nu de beurt aan het rode team.

Emma voice-over | Team rood heeft duidelijk gebruikgemaakt van hun denktijd, want ze beginne aan snel tempo de plaatjes te zette. Hoe wille jullie dat de boot precies gaat? En **dat (TBEH)** nog voor de tijd om is! 15 seconde is de tijd die jullie moeten verslaan. 3, 2, 1, start. Ja, stop. Het ging inderdaad wel gigantisch snel. Jullie hebbe **dat (TBEH)** in 7,7 seconden gedaan. Dus **da (TDEL)** betekent dat jullie deze ronde ook hebbe gewonne. En zo staat het 3-0, maar nog **niet (TBEH)** alles is verlore voor team blauw. Dus kijk morges zeker naar de finale.

Thomas | Goh, ja, wadde! Straffe teams, hè? Zeker team rood. Het gaat er heel spannend worde in de museumbattle, maar eerst gaan we nog prijze weggeve. Of toch minstens eentje in de zure buur in de muur! Dames en here, jongens en meisjes. Ik wil jullie graag kennis laten make **met (TBEH)** Aline. Dag Aline, hoe gaat het **me (TDEL)** jou?

[...] (Ketnetter)

Thomas | Ja? Oké. Ik stel voor **da (TDEL)** wij er gewoon los gaan invliege. We gaan een keileuk spelletje spele. Jij mag van mij eigenlijk meteen een getal zegge: één, twee of drie.

[...] (Ketnetter)

Thomas | Eén. Oké, dan gaat de enige echte Maksim **met (TBEH)** jou **efkes (DIM)** overlope wat er in de eerste kolom zit. Maksim?

Maksim | De eerste kolom. Hier is een hamburger. Daarna volgt een eitje. Een ketchupfles. Nog een eitje. Een watermeloen. Een **pakske (DIM)** friete en een kroket.

Thomas | Wow, oké. Ik hoop **dat (TBEH)** je alles goed hebt kunne onthoude. Euhm, lieve Aline, als jij zo dadelijk raadt wat er verdwene is, dan krijg je van ons een prachtige muts van de Warmste Week. Zou je die graag hebbe?

[...] (Ketnetter)

Thomas | Ja? Oké. Dan stel ik voor **da (TDEL)** we gewoon gaan spele. Es kijken waar ligt er momenteel een zure limoen. Die ligt, euhm,... Oh, het is een citroen. Kijk eens aan. **Wat (TBEH)** lag er hier? **Wat (TBEH)** lag er hier als voorlaatste? Aline, weet je 't nog? Ik denk **dat (TBEH)** het iets ongezond was.

[...] (Ketnetter)

Thomas | Ah! Ga jij het ope doen?

Maksim | Ik ga het ope doen. Es kijken. 3, 2, 1. Ja!

Thomas | Aline! Amai! Op het nippertje juist gerade. Euhm, ik hoop **da (TDEL)** je blij bent Aline, want je hebt het supergoed gedaan en je krijgt deze muts opgestuurd. Bedankt om mee te spele, hé. Salut!

Maksim | **Bye bye! (ENG)**

Thomas | Ziezo, Maksim. Het zit erop.

Maksim | Amai, **da (TDEL)** was zo leuk.

Thomas | Ik hoop **da (TDEL)** je het echt plezant vond.

Maksim | Ja, ik vind het al jammer **da (TDEL)** het gedaan is.

Thomas | Ja, snap ik, ma je bent altijd welkom als je nog es, euhm, een andere optredenreeks ofzo geeft. Euhm, ik wens u superveel succes in de Lotto Arena. Ik denk dat er nog tickets zijn.

Maksim | Er zijn nog tickets als mense wille. Er zijn nog een aantal tickets. Zeker kome!

Thomas | Zeker allemaal afkome, ging ik zeggen. Naar jou afkomen, uiteraard. En morgen ook afkome naar Ketnet, want dan ontvangt Emmaatje de enige echte Fien Germijns in de studio, een van de ambassadeurs van de Warmste Week. En daar komt ze alles over vertelle. **Dat (TBEH)** wordt **met (TBEH)** andere woorden een hele warme uitzending van Hallo Kroket. Tot dan. **Bye bye! (ENG)**

Maksim | **Bye bye! (ENG)**

8.3.2 *Karrewiet* - Het nieuws van dinsdag 11 november

Maurane| Lieve vriende, hopelijk was het een top vrije dag en anders wordt hij nu nog beter **met (TBEH)** een nieuwe *Karrewiet*. En vandaag vertel ik je alles over Wapenstilstand en het mysterie rond Manneke Pis. Hoe **dat (TBEH)** zit, zie je nu. Welkom!

Maurane| Het was vandaag dus een vrije dag. En **dat (TBEH)** komt omdat et Wapenstilstand is. Dan herdenke we het einde van de Eerste Wereldoorlog. En ook in ons land is er tijdens die oorlog hard gevochte.

Voice-over| We herdenke vandaag de Eerste Wereldoorlog. Die begon op 28 juni 1914 en eindigde op 11 november 1918. Vandaag precies 107 jaar gelede. In de oorlog vochte 30 landen mee. Het was de eerste keer dat er zoveel landen met elkaar in oorlog ware, vandaar de naam Wereldoorlog. Ook in België, vooral in West-Vlaanderen, werd er hard gevochte. Duitsland wilde Frankrijk veroveren en ging daarvoor door ons land. Miljoene soldaten van over de hele wereld zijn hier gestorven, terwijl ze de Duitsers probeerde tegen te houden. Het Duitse leger gaf zichzelf daarna over en beloofde **dat (TBEH)** ze vanaf de 11e dag van de 11e maand om 11 uur hun wapens **niet (TBEH)** meer zoude gebruiken.

Voice-over| In Ieper, in West-Vlaandere, worden de soldaten die gestorven zijn tijdens de Eerste Wereldoorlog nog elke dag herdacht met de Last Post: een plechtigheid **met (TBEH)** verschillende blaasinstrumenten onder de Menenpoort, waar de namen van de soldaten in staan. En **dat (TBEH)** was natuurlijk vandaag ook het geval.

Maurane| Ja, op een dag als Wapenstilstand is het ook belangrijk om te praten over alle oorlogen in de wereld. **Dat (TBEH)** gaat **niet (TBEH)** meer met de overlevenden van de Eerste Wereldoorlog, omdat die al te oud of gestorven zijn. Maar er zijn wel nog mensen die de Tweede Wereldoorlog als kind hebben meegemaakt. En zij hebben vandaag aan jongens en meisjes verteld hoe verschrikkelijk het is om tijdens een oorlog op te groeien.

[...] Fragment

Maurane| Is deze jonge van 15 jaar een detective die meezoekt naar de gestolen juwelen van het Louvre? Ik kan je al zeggen, het antwoord is nee. Vorige maand werden superdure en oude juwelen gestolen uit het bekende Franse museum en vlak daarna verscheen deze foto. Die is viral gegaan op TikTok omdat veel mensen dachten **dat (TBEH)** hij dus een echte detective was.

[...] Fragment

Maurane| Ja, de jonge is dus heel populair, maar geen detective. Hij ging toevallig het museum bezoeken en is ook fan van detectieverhalen en daarom draagt hij graag zo'n kleren.

Maurane | In Venetië zwemt er een dolfijn in de kanale van de stad. Mimmo, ja, het dier werd in juni voor het eerst een keer gezien. En nu duikt hij regelmatig weer op. Hij springt uit het water en doet trucjes. Leuk voor toeriste, maar dierenexperte maken zich wel **wat (TBEH)** zorge, want in Venetië is het erg druk. Er passere veel gondels en bote. En daarom hope experte **dat (TBEH)** Mimmo zelf weer naar zee zwemt en daar ook blijft.

Maurane | Een straf verhaal dan over het bekendste beeldje van ons land: Manneke Pis.

Want wist je **dat (TBEH)** het beeld ooit gestole is? Zo'n 60 jaar geleden werd het meegenome. En sindsdien staat er een kopie in het centrum van Brussel. We gaan es kijke hoe **dat (TBEH)** nu allemaal zit.

[...] Fragment

Voice-over | Toeriste van over de hele wereld kome kijke naar Manneke Pis in Brussel. En ze zijn stomverbaasd wanneer ze hore **dat (TBEH)** het standbeeld **dat (TBEH)** ze zien **niet (TBEH)** het echte is, maar een kopie. **Dat (TBEH)** zit zo. 60 jaar gelede verdween Manneke Pis. Het beeldje werd door dieve van z'n sokkel getrokke en alleen z'n voetjes bleve staan.

[...] Fragment

Voice-over | Een paar maande na de diefstal kwam er plots een geheimzinnig telefoontje. Iemand zei **dat (TBEH)** ze maar eens moeste zoeke in het kanaal van Brussel. En jawel, daar kwam Manneke Pis letterlijk boven water. Het originele Manneke Pis is meer dan 400 jaar oud. Hij werd gemaakt in 1619. Het beeldje is maar 55 centimeter hoog. Hij staat symbool voor hoe Brusselaars graag vrij zijn en humor hebbe. Hij heeft meer dan duizend kostuums. Onder andere van brandweerman, astronaut, de Rode Duivels en ook de Smurfen. En wist je dat er ook een Jeanneke Pis en een Zinneke Pis bestaan in Brussel?

[...] Fragment

Voice-over | Het originele beeldje verhuisde naar het museum van de stad Brussel. En daar staat-ie nog altijd.

Maurane | Stel je voor je ligt rustig in je tent te slape en plots hoor je dit. Ja, dit zijn beelde van militaire uit Nieuw-Zeeland. Ze ware op de Zuidpool om te lere werke in ijskoude temperature en hoe je daar kan overleve. Maar toen ze in hun tent lage te bibbere, kregte ze plots bezoek van een groep pinguïns. Iedereen begon snel te filme en da's maar goed ook, want het beeld is heel **cute (ENG)**. In Peru, een land in Zuid-Amerika, heeft de politie duizende kilo's haaienvinne ontdekt van haaie die **niet (TBEH)** gevange moge worde. Vaak gaan die vinne naar lande in Azië, want daar worden er haaivinnensoep of medicijne van gemaakt. Maar **dat (TBEH)** is allemaal verbode. En toch gebeurt het nog. In totaal ware de vinne zo'n 7 miljoen euro waard. En zo is het een van de grootste vangste ooit. Ondertusse zijn er wel al drie mensen opgepakt.

Maurane | Morge opnieuw een beetje warmer. 16 graden en af en toe zon. Dus nog altijd mooi weer.

Maurane | En dan neem ik jullie nog mee naar een plek waar het heel koud is: Antarctica, want daar heeft een Chinese man een record gebroke. Hij heeft tijdens een wedstrijd meer dan 160 kilometer afgelegd in 22 uur en 40 minute. Heel straf, want het ziet er **niet (TBEH)** makkelijk uit.

Maurane | Voilà, vrienden, dit was Karrewiet. Morge, dan is 't aan Jensen. Ciao!

8.3.3 Karrewiet - Het nieuws van vrijdag 19 december

Jensen| Ja, ja, ja, de kerstvakantie is begonnen. Jullie mogen even **chille (ENG)** en genieten van de feestdagen, maar wij van Karrewiet blijven gewoon werken en dit is het belangrijkste nieuws van de dag.

Jensen| 't Was vandaag de laatste schooldag van 2025. En daar hoort natuurlijk ook een kerstfeestje met de klas bij. Misschien hebben jullie ook wel gevierd. Wij gingen er kijken in basisschool Het Anker in Holsbeek.

[...] Fragment

Jensen| De Europese landen gaan 90 miljard euro lenen aan Oekraïne. **Dat (TBEH)** hebben de leiders van die landen beslist na een lange vergadering. Oekraïne is al bijna vier jaar in oorlog **met (TBEH)** Rusland en die oorlog kost veel geld. Daardoor komt Oekraïne in de problemen. De andere Europese landen willen Oekraïne helpen **met (TBEH)** een lening. **Dat (TBEH)** betekent **dat (TBEH)** Oekraïne **dat (TBEH)** geld dus ooit moet terugbetalen. En op die Europese vergadering waren er heel veel journalisten aanwezig. En die wilden natuurlijk allemaal vragen stellen, maar zoveel microfoons door elkaar, **dat (TBEH)** ging **niet (TBEH)** altijd even vlot.

[...] Fragment

Jensen| In Antwerpen is de schedel van een walvis ontdekt. **Dat (TBEH)** gebeurde tijdens graafwerken. Hoe komt zo'n dier in Antwerpen terecht, denk je misschien? Wel, miljoenen jaren geleden was die plek waar Antwerpen ligt nog zee. Wat dus verklaart dat er fossielen van zeedieren kunnen gevonden worden. Er waren wel al eens haaijntanden gevonden, maar een volledige schedel, dat's echt wel uitzonderlijk. Het dier zou zo'n 4 miljoen jaar oud zijn.

Jensen| Laat je nooit tegenhouden om je droom waar te maken. **Dat (TBEH)** bewijst de Duitse vrouw Michaela Benthaus. Zij wordt de eerste astronaut die in een rolstoel zit. Zeven jaar geleden had ze een zwaar ongeluk, waardoor ze haar benen **niet (TBEH)** meer kan bewegen. Maar ze vliegt binnenkort wel naar de ruimte.

Voice-over| Michaela Benthaus is Duits, maar ze woont in Nederland. Na een ongeluk **met (TBEH)** haar mountainbike zijn haar benen verlamd, maar ze droomt ervan om naar de ruimte te gaan. Ook **met (TBEH)** haar beperking is ze supersportief. Ze tennist, rijdt **met (TBEH)** een kart en maakt lange tochten in haar rolstoel.

[...] Fragment

Voice-over| Michaela werkt nu voor de ESA, de Europese Ruimtevaartorganisatie. Tijdens een speciale vlucht **met (TBEH)** een vliegtuig kon ze al eens meemaken hoe het is om gewichtloos te zijn. Een heel bijzondere ervaring voor haar.

[...] Fragment

Voice-over | Normaal zou Michaela gistere naar de ruimte vertrekke **met (TBEH)** Blue Origin, een Amerikaans ruimtevaartbedrijf, maar de lancering werd uitgesteld omdat er technische problemen ware. Ze vindt het vooral belangrijk **dat (TBEH)** iedereen weet **dat (TBEH)** je ook **met (TBEH)** een beperking astronaut kan worde.

[...] Fragment

Jensen | 't Is gebeurd. De jonge acteur Felix Heremans heeft *De slimste mens ter wereld* gewonnen. Felix is nog maar 18 jaar en de jongste winnaar ooit van de populaire tv-quiz. En daar is ie duidelijk heel blij mee.

[...] Fragment

Jensen | Francisco Schuster heeft opgetreden voor de koning. Dat deed hij tijdens het kerstconcert op het paleis. Hij zong onder andere het bekende kerstliedje 'Stille Nacht'. Francisco was natuurlijk **niet (TBEH)** alleen. Er was ook een klassiek strijkorkest, een kinderkoor en er ware balletdansers. Wil je het volledige concert zien? **Dat (TBEH)** kan je op kerstdag bekijken op VRT1.

De Warmste Week is gistere begonne. En intussen wordt er volop gevlamd voor mense die onzichtbaar ziek zijn. Dit jaar is het in Genk te doen in Limburg. Er wordt live radio en tv gemaakt. Jelle is vandaag gaan kijke hoe de sfeer daar is.

Jelle | Het is dag twee van de Warmste Week en het is hier al ongelooflijk warm. Gistere zijn er al optredens geweest en er zijn natuurlijk ook al heel veel mense langsgeweest die een actie gedaan hebbe voor de Warmste Week. En **dat (TBEH)** gaat vandaag **ni (TDEL)** anders zijn. Kom ma mee. Manu, jij bent een van de presentatoren. Vertel es, hoe is het al geweest?

[...] Manu Van Acker

Jelle | Beau, vertel mij es, **wat (TBEH)** komen jullie hier doen vandaag?

[...] Ketnetters

Jelle | Heeft **dad (TBEH)** ook iets opgebracht?

[...] Ketnetters

Jelle | Waarom is 't belangrijk om iets te doen voor het goede doel?

[...] Ketnetters

Jelle | **Wa (TDEL)** mogen we nog verwachte de komende dage?

[...] Manu Van Acker

Jelle | Ma 't moet wel nog meegaan tot kerstavond?

[...] Manu Van Acker

Jensen | Morge is een grijze dag **met (TBEH)** veel wolke en ook **wat (TBEH)** rege. Het wordt 9 grade. We gaan nog even naar de zoo van Moskou voor twee zeldzame tijgerwelpjes. 't Is een jonge en een meisje die voor het eerst buite moge. Een naam hebbe ze nog **niet (TBEH)** gekrege. Zo, geniet van de vakantie en tot de volgende!

8.3.4 Karrewiet - Het nieuws van maandag 22 december

Jelle | Hey! Tijd voor de eerste Karrewiet van de kerstvakantie. En het wordt een warme uitzending **met (TBEH)** veel nieuws van de Warmste Week. Leuk **da (TDEL)** je kijkt.

Jelle | Ik begin **met (TBEH)** het verhaal van Hafsa, een meisje van 11 **met (TBEH)** een bloedziekte. Om beter te worde, moet ze speciale celle krijgen van andere mensen, maar die zijn moeilijk te vinde. Maar door haar verhaal te vertelle tijdens de Warmste Week wille ondertussen al meer dan duizend mense Hafsa probere helpe.

Voice-over | Vorige week kwam Hafsa samen **met (TBEH)** haar juf en klasgenoten langs in Genk bij de Warmste Week. Hafsa heeft een zeldzame bloedziekte, waardoor ze onder andere vaak moe is en haar lichaam **niet (TBEH)** goed kan groeie. Het enige **wat (TBEH)** Hafsa kan redde, is een stamceltransplantatie. Bij zo'n behandeling krijg je stamcelle van iemand anders, een donor. Die stamcelle zorge ervoor dat er nieuw en gezond bloed wordt aangemaakt in je lichaam, want gezond bloed, da's **wat (TBEH)** Hafsa nodig heeft. Maar een geschikte donor vinden, is moeilijk.

[...] Fragment

Voice-over | **Dat (TBEH)** komt omdat de donor van Noord-Afrikaanse afkomst moet zijn, net zoals Hafsa. Want dan is de kans op een match veel groter.

[...] Fragment

Voice-over | Zolang er geen donor is gevonde, moet Hafsa om de twee weke naar het ziekehuis.

[...] Fragment

Voice-over | En die oproep heeft gewerkt, want intusse hebben al meer dan duizend mense zich ingeschreve als stamceldonor. Er is dus hoop voor Hafsa. Het Rode Kruis verzamelt nu alle gegevens en checkt of er een geschikte match is om Hafsa zo snel mogelijk te kunne helpe.

Jelle | Vorige week vertelde we al over de planne en dit weekend is het echt gebeurd. Michaela Benthaus is **met (TBEH)** een raket naar de ruimte gestuurd. Da's bijzonder, want Michaela zit in een rolstoel. Ze is de eerste rolstoelgebruiker die naar de ruimte is gegaan. De vlucht, die duurde maar 11 minuten, maar voor Michaela was het wel een heel speciaal moment.

[...] Fragment

Jelle | *The Voice Kids* krijgt drie nieuwe coaches en je ziet ze hier al staan blinken naast Meteoor. Het zijn Camille, Maksim en Thibault. Ja, Camille en Maksim die ken je sowieso al. En Thibault die speelt in een rockband en maakt ook radio bij Studio Brussel. Heel spannend, maar de nieuwe coaches die kijke er nu al heel hard naar uit.

[...] Fragment

Jelle | Een speelboerderij bouwe op één week tijd. Da's één van de uitdagingen tijdens de Warmste Week. De speelboerderij wordt gebouwd in Pulderbos. Een revalidatiecentrum waar kindere en jongere die zwaar ziek zijn kunne herstelle. En Jensen, die is er vandaag es gaan kijken.

Jensen | Man, man, man. Je moet je inbeelden **dat (TBEH)** hier aan het begin van de Warmste Week nog niks was. En nu is hier dit. Annabet, er wordt hier hard gewerkt. Jullie noemen dit project 1, maar **wat (TBEH)** is **dat (TBEH)** juist?

[...] Annabet

Jensen | Waarom vind jij het zo belangrijk om daaraan mee te helpe?

[...] Fragment

Jensen | Twee dage, da's **niet (TBEH)** superveel tijd meer. Dus 'k ga je nog een beetje verder late werken, maar heel veel succes.

[...] Annabet

Jensen | Morgen eerst zon, daarna iets meer wolke en het wordt 5 grade. Eindige, **da (TDEL)** doen we in China **met (TBEH)** een groot ijs- en sneeuwfestival. Zowat alles is hier gebouwd **met (TBEH)** ijs. Maar het leukste vind ik sowieso deze glijbaan. Voilà, **da (TDEL)** was het. Tot morgen. Doeï.

8.3.5 Karrewiet - Het nieuws van donderdag 5 maart

Aida | Hey, hopelijk was je vandaag vooral buite, want het was supermooi weer. Daarover gaan we 't ook hebben in Karrewiet, maar ik heb natuurlijk ook nog veel meer nieuws voor jullie. 't Is donderdag 5 maart, welkom!

Aida | Ja, ik zei het daarnet al, het was vandaag superzonnig. En op sommige plekke wel 19 grade. En da's een record. Vandaag was de warmste 5 maart ooit. En het is al de derde dag op rij dat er een warmterecord wordt gebroke, maar is **dat (TBEH)** eigenlijk wel normaal en **wat (TBEH)** vinde jullie daarvan?

[...] Fragment

Voice-over | Deze jongens en meisjes zijn zeker niet de enige die geniete van het mooie weer. We kome net uit de donkere wintermaande en dan doet wat extra zon veel deugd. Volgens de sterrenkalender is het eigenlijk nog winter en toch hale we deze week temperature tot 19 graden en is het warmterecord al drie dage op rij gebroke. Hoe uitzonderlijk is **dat (TBEH)**?

[...] Fragment

Aida | En dan nieuws over jullie mama's en papa's, want die gaan vaker met de fiets naar het werk. Een kwart van de Vlaminge neemt 's ochtends de fiets en da's dubbel zoveel als 20 jaar geleden. En da's positief, want sporten is goed voor je gezondheid, daardoor zijn er ook minder auto's op de weg en 't is gewoon leuk. **Dat (TBEH)** vinde niet enkel jullie mama's en papa's, want in het zesde leerjaar van het Boodschapinstituut in Schaarbeek gaat de helft van de klas met de fiets naar school.

[...] Fragment

Aida | De populairste programma's van 2025 zijn bekend. In de top 10 staat onder meer *Reizen Waes* en *Vrede op aarde*. Op nummer 3 staat *De Slimste Mens ter Wereld* en *The Masked Singer* die staat op de tweede plek. Maar het meest bekeken programma van 2025 is ... ja, *De Mol* **met (TBEH)** meer dan 1,4 miljoen kijkers. Die kunne binnenkort opnieuw speure, want op 29 maart start het nieuwe seizoen. En dan naar het WK Snowboarden voor junioren in Canada, want daar heeft de Vlaamse Sky Remans de goude medaille gepakt in de Big Air-competitie. Daarbij springe snowboarders van een grote schans en probere ze te lande na een zotte sprong. Ze krijge onder meer punte voor hoe hoog ze springe en hoe goed ze lande. Sky is nog maar 15, maar met deze sprong pakte ze goud. Proficiat!

Aida | In Italië starte morges de Paralympische Winterspele. **Dat (TBEH)** zijn winterspele voor atlete **met (TBEH)** een beperking. België stuurt drie atlete naar Italië en Marte Goossen is daar één van. Ze is 16 en doet mee als zitskiester.

[...] Fragment

Voice-over | Dit is Marte Goossen. Ze is 16 en doet mee als zitskiester aan de Paralympische Spele. **Dat (TBEH)** zijn de Olympische Spele voor topsporters **met (TBEH)** een beperking zoals rolstoelatlete. In Italië doen er 700 atlete uit 50 lande mee.

[...] Fragment

Voice-over | De Paralympische Spele beginne morge in Italië. En Marte is een van de jongste deelnemers. Marte kon heel goed turne, maar vier jaar gelede kwam ze door een zeldzame ziekte in een rolstoel terecht. Het was het begin van een periode vol onzekerheid.

[...] Fragment

Voice-ver | Marte vindt veel kracht en steun bij andere jongere die ook in een rolstoel zitte. Zoals een meisje uit Spanje **dat (TBEH)** verlamd is.

[...] Fragment

Voice-over | In Italië doet Marte mee aan de slalom en de reuzenslalom.

Aida | En dan gaan we naar Barcelona, naar de technologiebeurs daar. Op die beurs kan je van alles ontdekke, zeker als je houdt van gekke technologische snufjes. Zoals bijvoorbeeld een smartphone voor je huisdier.

Voice-ver | Robots die eten servere, een knuffel die gevoelens toont of een 3D-bril die je kan besture als een smartphone, maar de opvallendste uitvinding dit jaar: een gsm voor je huisdier. De gsm hangt aan de halsband van je huisdier en werkt als een echte smartphone. Via een camera kan je bekijke waar je kat rondloopt. Zo weet je meteen **wat (TBEH)** je huisdier op **dat (TBEH)** moment doet en je hond kan zelfs jou opbelle. Dit apparaatje luistert en voelt precies **wat (TBEH)** je hond doet. Als hij blaft of begint te springe, belt-ie automatisch naar z'n baasje. Dus als je in de toekomst je hond of kat mist, kan je die gewoon opbelle.

Aida | Ja, steek morgen maar een zonnebril in je boekentas, want het wordt weer zonnig, **met (TBEH)** af en toe **wat (TBEH)** wolke en het wordt 19 grade. En als je van dit weer nog **niet (TBEH)** vrolijk genoeg wordt, dan heb ik nog deze schattige beelde van een tecklerace op een ijspiste.

Een ijshockeyteam heeft de wedstrijd georganiseerd om geld in te zamele voor hondenbrokjes. Zo, dit was *Karrewiet* voor vandaag. Doe!

8.3.6 #LikeMe - #Firstimpressions

[...] Liedje

Anne| Mia, Mia, **schatteke (DIM)**? Heleba. Hallo? **Schatteke (DIM)**? Hé? Hallo! We kunnen mee na binne, hè? We hebbe tijd.

Mia| Nee, nee, het is echt oké. Jullie hebbe het druk en ik weet **wa (TDEL)** ik moet doen. Mezelf aanmelde bij de directie, mijn klas zoeken, mezelf voorstellen. En klaar!

Melanie| Super, ons klein meisje op het SAK! Ik vraag me af of die lockergang nog altijd ruikt naar rotte ajuine.

Anne| Huh?

Melanie| Ah, geen paniek! Daar wen je wel aan. Allee, kom hier.

Anne| Lieve schat, je weet, we doen ons uiterste best om op tijd te zijn. Ma als de meeting uitloopt...

Mia| Dan komt nonkel Manu mij halen, **I know (ENG)**. Bon, ik ga dan naar binne. **Wish me luck (ENG)**.

Anne| Ja, veel succes. We wille een volledig verslag, hè. En euhm foto's van je nieuwe vriende, hè. **Bye! Bye (ENG)!**

Mia| Oké, euhm, de directie. Oh, excuseer, weet jij toevallig... Sorry. Ik ben...Ik ben... Oké, dan gaan we naar daar. Sorry. Sorry. 't Is **ni (TDEL)** erg, Mia. Kan gebeuren. Zou jij mij misschien kunnen... Nee... Oh, sorry.

Lio| Excuseer!

Mia| Oh, dank u. Amai, keilief. Ik dacht echt even **dat (TBEH)** ik al onzichtbaar was ofzo. Goed, nu ik euhm jullie aandacht heb: zou iemand mij alsjeblieft kunnen vertellen waar het kantoor van Vleming is?

Lio| Ahum!

Mia| Oh, sorry. Sorry, sorry, sorry.

Lio| Oké, Raoul. En... Actie!

Raoul| Hey! Wauw, boys! De zomer heeft jullie duidelijk goed gedaan. Die outfit... Tweedehands toch, hè? Britt, een plastic fles? **Really? (ENG)** De schildpadden zullen je dankbaar zijn. Hey Aaron, tuurlijk mag jij een selfie. Graag gedaan. Laten we er ook dit jaar een betere wereld van maken.

Lio| En **cut (ENG)**. Perfect.

Mia| Wauw.

Lio| En de Klik is **back in business (ENG)**. Benieuwd hoeveel duizende views ik dit keer krijg.

Raoul| Lio, je hebt tweehonderd volgers. **Da (TDEL)** zal wel meevallen. En trouwens, hoe lang ga je mij nog als clickbait gebruikte?

Lio| Ik post ook nieuws over andere. Als het **juicy (ENG)** genoeg is tenminste.

Raoul| Ik meen het Lio, de Klik is geen ordinair roddelkanaal. Stond je **ni (TDEL)** voor de waarheid?

Lio| Awel ja, de **juicy (ENG)** waarheid.

Louise| Hey! Je kent ons nog **ni (TDEL)**, maar nu al grote fan. Ik ben Louise en dit is... Jules. Jules, daarnet kon je **ni (TDEL)** zwijgen over hoe jij haar kent van social media en haar foto's 20 keer per dag bekijkt.

Jules| Da's **ni (TDEL)** waar.

Louise| Euhm, jawel. Je hebt het letterlijk net gezegd. Vlak na **da (TDEL)** je bijna was flauwgevallen omdat je haar ineens op onze speelplaats zag.

Mia| Oh, altijd leuk om mijn volgers te ontmoete. Hey, ik wil zeker een selfie maken, hoor.

Louise| Nee, merci. Daarvoor staan wij hier **ni (TDEL)**. Wij wilde gewoon even zeggen **da (TDEL) wa (TDEL)** je zo net van plan was, sociale zelfmoord is.

Mia| Sorry?

Louise| Awel ja, je was toch op weg naar de Klikkers?

Mia| De **wat (TBEH)**? Ah ja, inderdaad. Dus als jullie het **ni (TDEL)** erg vinden dan euhm...

Louise| Ooooooh! **Ni (TDEL)** doen. Geloof mij, **ni (TDEL)** doen.

Mia| Oh, superlief. Maar, euhm, komt goed. Ik weet echt wel wie mijn **peeps (ENG)** zijn hoor.

Louise| Jouw **peeps (ENG)**?

Jules| **People (ENG)**!

Louise| Ah, jij denkt **da (TDEL) da (TDEL)** mensen zijn? Als in **met (TBEH)** een hart? Haha, kijk. Die "peeps", die bepalen hier de regels. Zij bepale wie dad er in is en wie... uit.

Mia| Ik wist het. Exact **wat (TBEH)** ik nodig heb. Dankjewel vo de tip.

Louise| Oké, zoals je wil. Tot op jouw begrafenis.

Raoul| En jij, Vic? Heb jij wél iets boeiends meegemaakt deze zomer?

Mia| Hey! Of gewoon... Hallo.

Raoul| En jij bent?

Mia| Euhm, Mia. Mia Sand.

Lio| Ken ik **ni (TDEL)**. Sowieso nieuw.

Raoul| Vanwaar kom je?

Mia| Euhm, van daar.

Raoul| Van welke school?

Mia| Ah, sorry. Eh, wel, mijn ouders zijn voor hun werk heel vaak in het buitenland, waardoor ik van privéschool naar privéschool ben gegaan. Ja, daarom ben ik eigenlijk ook hier. Ik dacht **dat (TBEH)** het wel leuk was om vriende te maken langer *als* 6 maande.

Lio| Hij vroeg naar je vorige school. **Ni (TDEL)** naar je biografie?

Mia| Sorry, euhm... Ik dacht **dat (TBEH)** we misschien wel vriende konde worde.

Lio| Wij? Vriende?

Raoul| Tuurlijk kunnen wij vriende worden.

Mia| Echt? Dus je bedoelt...

Raoul| Natuurlijk. Welkom bij de Klik.

Raoul| **Dat (TBEH)** is Vic en **(TBEH)** is Lio. En ik ben Raoul. Aangenaam. **Oh my god (ENG)**, die tas! **Twining (ENG)**! Lio, snel. Foto. In welke klas zit je?

Mia| Euhm, mode en creatie.

Raoul| Nog beter. Wij ook. Oh, je moet naast mij zitten.

Lio| Maar ik zit toch altijd naast...

Raoul| Voilà, **dat (TBEH)** is dan geregeld.

Mia| Oh, ik wist **dat (TBEH)** ik naar jullie moest kome. Ik ken nog niemand.

Raoul| We hebben nog 20 minuten om je aan iedereen voor te stelle.

Mia| Oké.

Raoul| Oké, dus zij zijn van plante, dier en milieu, zij zijn van bakkerij en die daar zijn van mechanica. Die zitten bij ons voor de algemene vakke.

Mia| Speciaal.

Raoul | Puberaal en luidruchtig, ja. Maar wacht tot we samen L.O. hebbe en ze hun T-shirt uitrekke. Allee, niet **dat (TBEH)** wij jongens als vlees behandelen ofzo, gewoon feiten. Hey **boys (ENG)**. Kijk, we zitten **met (TBEH)** een nieuwelings.

Lio | Hey, Sem! **Da (TDEL)** was na mij.

Raoul | Oké, wie moet je nog kenne. Daar. **Da (TDEL)** zijn de meisjes van toerisme, hè. En **dat (TBEH)** zijn...

Mia | Louise en Jules, die ken ik al. Joehoe, 't is gelukt.

Raoul | **Wa (TDEL)** doe je nu?

Mia | Ik dacht...

Raoul | Laat het denke maar aan mij over.

Raoul | Louise is echt **crazy (ENG)**. Daar prate we **ni (TDEL)** mee.

Mia | Ah, waarom **ni (TDEL)**?

Raoul | Gewoon. Die haar klere kome waarschijnlijk van een of andere giftige fabriek. **Like (ENG)**, bedankt om de planeet kapot te make, **weirdo (ENG)**. Bon. Gaan we verder met de rondleiding?

Louise | Ach, ja. We hebben het geprobeerd.

Jules | Nu gaat ze ons sowieso een **loser (ENG)** vinde.

Louise | Nee, Jules. **Da (TDEL)** vond ze daarnet ook al.

Mia | Wow, deze school is zo groot!

Raoul | **I know (ENG)**, maar we zijn bijna rond. Tot slot het mechanicalokaal. Voilà, dan denk ik **dat (TBEH)** je alles hebt gezien.

Mia | Merci **guys (ENG)**. Hey, nog één vraagje. Wete jullie toevallig waar de directie is? Ik moet me nog aanmelde.

Raoul | Hier het pad volge en dan naar links.

Mia | Super, tot straks!

Raoul | Ja, we houde een plaatsje voor je in de aula.

Mia| Dank je!

Raoul| Hoe perfect is zij?

Lio| Goh, ça va wel. Zeg ma, denk je **da (TDEL)** vier niet te veel is voor de Klik?

Raoul| Ik kan er altijd nog eentje uithale, hè, Lio?

Lio| **Wa (TDEL)**? Ah, nee, nee, nee. Nee, nee, vier is prima.

Raoul| **Da (TDEL)** dacht ik al. Post jij dan mijn foto **met (TBEH)** Mia op de Klik?

Lio| Ja.

Raoul| **Love you (ENG)**!

Mia| Excuseer! Euhm, mevrouw? Euhm, excuseer, ik moest me hier ergens aanmelde. Sorry! Da's volledig mijn schuld, sorry! Ik zal alvast effe helpe opruime

Vleming| Oh nee, doe geen moeite. Ik ben me toch nog aan het installere.

Mia| Oké. Oh, waarmee kan ik je helpe?

Mia| Euhm, ik zoek de directie.

Vleming| Euhm, voila! Gevonde! Waar heb ik die speech nu toch gelegd?

Mia| Ah, u bent...

Vleming| De nieuwe directrice, inderdaad. Waarmee kan ik je helpe vandaag?

Mia| Euhm, wel, ik ben ook nieuw. Ik moest me hier ergens aanmelde.

Vleming| Natuurlijk! Je bent, ehm...

Mia| Mia!

Vleming| Mia! Ah, Mia! Juist, juist. Oh, lap, Pia.

Mia| Mia!

Vleming| Juist, ja. Ik zou jou echt heel erg wille verder helpe, maar ik moet heel dringend naar de aula voor mijn toespraak. En jij trouwens ook. Ik moet nog heel gauw mijn speech vinde, en dan kunnen we samen richting daar...

Mia| Euhm, is het deze toevallig? Oh, da's fantastisch, Lia.

Mia| Mia!

Vleming| Wilde checken of je 't zelf nog wist? Oké. Voilà, kom je mee? Oh, **dat (TBEH)** is fantastisch, Mia.

Mia | En mijn aanmelding dan?

Vleming | **Da (TDEL)** regele we later wel.

Mia | Oké, euhm, is 't **ni (TDEL)** langs daar?

Raoul | Mia! Hier, kom!

Mia | Oh, sorry!

Verberght | Geen probleem, geeft **da (TDEL)** maar aan mij.

Mia | Dankjewel!

Verberght | Geen probleem! Ga ma zitte!

Mia | Keileuk, die poll!

Raoul | **I know (ENG)**, jij staat er sowieso beter mee.

Verberght | Welkom allemaal op alweer een nieuw schooljaar op het SAK. Euhm, zoals de meeste onder jullie al wete, waarschijnlijk, heeft ons bestuur dit jaar een nieuwe directrice aangeduid.

Raoul | Amai ja, totaal vergete. Heb jij haar al ontmoet?

Mia | Ze is echt **ni (TDEL)** normaal tof. Net als iedereen hier eigenlijk.

Verberght | Maar we zijn ook zeer verheugd om onze nieuwe directrice aan jullie te moge voorstelle. Laat jullie hore voor mevrouw Vleming.

Raoul | Komaan, gasten. **Don't hate, appreciate! (ENG)**

Vleming | Kunne we stoppe met **da (TDEL)** lawaai, alstublieft? **Dat (TBEH)** is hier een school geen dierentuin. Oké, **dat (TBEH)** is beter. Hopelijk hebbe jullie allemaal een hele fijne zomer achter de rug. Niemand? Oké, euhm. Ik kijk er naar uit om jullie allemaal te lere kenne. Maar voor we dat doen, wil ik eerst een aantal zake afspreke. Naast een goede en veilige sfeer binnen het SAK geloof ik namelijk... dat duidelijke regels de basis vorme van goed onderwijs. Te laat kome, huiswerk **niet (TBEH)** gemaakt, pesten, onbeleefd gedrag... en zo verder en zo voort betekent een nota. En bij twee nota's krijg je strafwerk.

Lio | Zei je niet dat die nieuwe directrice **niet (TBEH)** normaal tof was?

Vleming | Jongedame, iemand onderbreke, **dat (TBEH)** valt ook onder onbeleefd gedrag.

Lio | Ma, mevrouw!

Vleming| Tegenspreke ook. **Dat (TBEH)** zijn dus twee nota's. Meneer Verberght, noteert u haar naam? Lieve leerlinge, het is mijn taak om iedereen hier de beste versie van zichzelf te laten zijn. Maar **dat (TBEH)** kan **niet (TBEH)** zonder orde en structuur.

Vleming| Bon, jullie klastitularis zal **met (TBEH)** jullie de verdere dingen overlopen en verwacht jullie binne vijf minute in de klas. De tijd gaat nu in. Te laat in de klas is ook een nota.

Mia| En dan twee jaar in Dubai, nog een jaar in New York en dan afgelopen zomer in Jamaica

Raoul| **Oh my God (ENG)**. Jouw leven is gewoon één grote vakantie. Da's **wat (TBEH)** anders dan een hele zomer vlogge vanuit de achtertuin, hè Lio? Dus, hoe zijn de jongens in Jamaica?

Mia| Wel, ik heb daar iemand ontmoet, uit België.

Raoul| **Oh my God (ENG)**, vertel me alles.

Mia| Oké, dus euhm ik lag alleen op het strand, omdat mijn ouders aan het werk waren. En toen stond hij daar ineens op het balkon van zijn kamer.

Raoul| En toen?

Mia| En toen wuifde hij naar mij en kwam hij naar benede. En ik wist even **niet (TBEH)** meer **wat (TBEH)** ik moest zeggen. Maar toen ontdekte ik **dat (TBEH)** hij Nederlands sprak en toen was het ijs gebroken. Ja, hij is zo attent en zo lief en zo knap.

Raoul| Oh, zo **cute (ENG)**.

Verberght| Kom maar door. Zet jullie naam op het blad. Neem een lesrooster en daarna mogen jullie naar jullie eerste praktijkles.

Raoul| En gaan jullie elkaar nog terugzien?

Mia| Ja, ik heb hem gestuurd na zijn vakantie, maar hij heeft **ni (TDEL)** meer gereageerd.

Raoul| **Ni (TDEL)** aantrekken. Da's typisch jongens. Als het voorbestemd is, komen jullie elkaar wel weer tegen.

Oscar| Mia?

Mia| Oscar?

Raoul| Jullie kennen elkaar?

Oscar| Nee

Mia | Da's de jongen waar ik net over vertelde.

Sem | Oh, ik weet van niks, Oscar? Moet je ons iets vertellen?

Oscar | Nee, helemaal **ni (TDEL)**, wij hebbe op vakantie...

Mia | De mooiste avond van ons leven beleefd.

Verberght | Sorry voor het onderbreke van de reünie, maar de les gaat beginne, dus als misschien iedereen...

Dat (TBEH) is euhm mode bij Le Roi en mechanica dan bij Song.

Sem | Oké, we hebbe duidelijk iets gemist! Allee kom, vertel!

Raoul | Dus die gast uit Jamaica was Oscar?

Verberght | Allee, kom!

Sem | Oscar, 't is **ni (TDEL)** van wille, 't is van moete.

Mia | Oké, oké, ik zal alles vertellen.

[...] Liedje

Le Roi | Ja, **dat (TBEH)** was een euhm productieve les.

Sem | Dus jij en die Mia zijn nu samen?

Oscar | Nee, zot. Die griet, hè, heeft mij 60 DM's gestuurd, nog voor ik in België geland was. En daarbij, ik heb echt geen nood aan een lief. En al helemaal **ni (TDEL)** aan een stalker. Mia!

Mia | Da's, euhm... Duidelijk.

Oscar | Sorry. 't Was leuk, hè, op vakantie maar. Ik ken je amper.

Mia | Ja, nee. Snap ik. **Dat (TBEH)** wilde ik net ook kome zegge.

Mia | **Bye (ENG)**.

Mia | **Oh my God (ENG)**, dit was zo gênant.

Raoul | Zeg **da (TDEL)** wel. Ik heb er effe over nagedacht en dit gaat **ni (TDEL)** werke. Lio had gelijk. Vier is te veel voor in de klik. We hebbe geprobeerd maar, **no thanks (ENG)**.

Mia | Ja, maar, bedoelt hij dan?

Lio | **Dat (TBEH)** je **gecanceeld (ENG)** bent. Daag!

Vleming | Hier ben je. Laat je dit nog even ondertekene thuis. Zeg, en nogmaals welkom op het SAK, Sia.

Mia | 't Is Mia.

Sem | Hey, Mia.

Mia | Hey.

Sem | We gaan euhm straks naar de Izzy Dizzy. Ga je mee?

Mia | De Izzy Dizzy?

Sem | Het lunapark.

Mia | Ah, euhm, nee. Toch bedankt!

Sem | Trek het je **ni (TDEL)** aan, hè. Raoul houdt nogal van drama. Morgen is iedereen **da (TDEL)** al vergeten. Kom gewoon mee, laat zien **da (TDEL)** ze je **niet (TBEH)** rake. Plus, euhm, ik werk daar. Ik euhm kan je voorstelle aan alle pluchen bere.

Mia | Da's heel lief, hè. Ze kome mij hale.

Manu | Ja, baby'tje, ik moet nog zien vanavond. Het is echt druk, druk, druk.

Gesprekspartner (vrouw) | **Dat (TBEH)** zei je gistere ook al.

Sem | Geen probleem, tot euhm morge dan.

Mia | Tot morge!

Gesprekspartner (vrouw) | **Wat (TBEH)** jammer, ik vond het nochtans echt leuk.

Manu | Een minuutje baby, anders spreke we nog eens af op mijn boot.

Gesprekspartner (vrouw) | Op je boot?

Manu | Met die oesters. Waar jij zo wild van wordt. Van bent. Ja? Spreke we **dat (TBEH)** af?

Gesprekspartner (vrouw) | Oh ja, **dat (TBEH)** lijkt me heerlijk.

Manu | Oké, ik pik je op morgé na mijn shift. Bye. Mia! Kom hier. Fijn je te zien! Je bent...gegroeid. Hé euhm, je mama's, die zijn nog in meeting, maar nonkel Manu brengt je veilig naar je nieuwe thuis.

Mia | **Oh my God (ENG).**

Manu | Da's **ni (TDEL)** slecht, hè? Niks vergeleke **met (TBEH)** een goeie zeiltocht, ma toch. Voilà, 'k zou zeggen, **welcome home (ENG)**, Mia! Allee, waar wacht je op?

Mia | Op mijn maaginhoud die terug zakt.

Manu | **Dramaqueen (ENG)**, kom. Zak mee? Ik heb een verrassing. En stop. Klaar?

Mia | Wow. **Oh my God (ENG)**, zo mooi.

Manu | Welkom in je nieuwe thuis. En wacht, want **dat (TBEH)** is nog **niet (TBEH)** alles. Kom maar mee. Tadaa.

Mia | Alles is hier al.

Manu | Ah ja, **dat (TBEH)** is de verrassing. Ik heb alles late uitpakke en droog kuise en ophange per kleur en de schoene staan per designer.

Mia | Waar is mijn beautycase?

Manu | Je beautycase, die zie ik **niet (TBEH)**. Ah, hier. Voilà se. Oei. Ça va?

Mia | Oh, sorry. Het is echt prachtig hier, maar euhm sorry. Meisjesdingen. Ja, tuurlijk. Je mama's zijn bijna klaar. Je mag gewoon roomservice belle als je honger hebt. Het personeel is op de hoogte. 't Zwembad is benede. En als er iets is, dan... Ik ben heel blij **da (TDEL)** je er bent.

Mia | Jij ook. Ik bedoel, jij was hier al, hè. Maar euhm...

Manu | Ja.

Manu | Ja. Tot straks.